

24. NOVEMBRA 1977 GLASUJEMO
ZA BOLJŠE GOSPODARJENJE

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI LIKO VRHNIKA

LETO XII.

ŠTEVILKA 27

NOVEMBER 1977

Pridobivanje in razporejanje dohodka

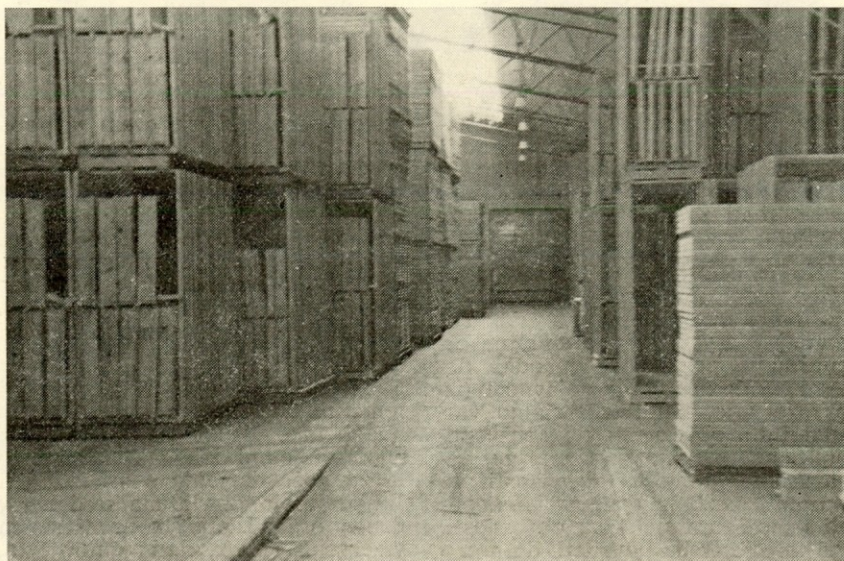
V naših dosedanjih naporih za izvajanje zakona o združenem delu je bilo pogosto prisotno mišljenje, da je organizacija novih temeljnih organizacij najbolj zahtevna naloga. Ne gre oporekati, da smo morali v pripravo reorganizacije delovne organizacije vložiti veliko naporov, vendar nas čakajo še najmanj tako obsežne, če ne še bolj zahtevne naloge kot je reorganizacija. Urediti moramo vprašanja v zvezi s pridobivanjem in razporejanjem dohodka v novih temeljnih organizacijah, med njimi v delovni organizaciji in s temeljnimi organizacijami, ki nas oskrbujejo s surovinami in drugimi materiali, ali kupujejo naše izdelke. Izvajanje zakona o združenem delu na tem področju bo zahtevalo velike strokovne napore, da najdemo najbolj smotrne predloge za rešitev številnih vprašanj pridobivanja in razporejanja dohodka, pri tem pa se bomo morali odpovedati marsikateremu dosedanjemu pojmovanju in dosednji praksi pri obravnavi in reševanju teh vprašanj. Temeljne določbe v zvezi s pridobivanjem in razporejanjem dohodka smo zapisali v samoupravni sporazum o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo.

Na podlagi teh določb so v pripravi samoupravni sporazumi o razporejanju skupnega prihodka, skupnega dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke. Za izvajanje vseh teh sporazumov bomo morali sprejeti izvedbene pravilnike ter zagotoviti ustrezne evidence. Že sedaj je jasno, da zaradi pomanjkanja podatkov in zaradi obstoječe organizacije dela ne bomo mogli s 1. januarjem naslednjega leta v celoti izvesti vse določbe sporazumov o dohodkovnih odnosih. Zato bomo morali v prehodnih določbah predvideti roke za zagotovitev vseh potrebnih pogojev in za ta čas določiti način reševanja posameznih vprašanj v tem obdobju.

Osnutki samoupravnih sporazumov s področja pridobivanja in raz-

porejanja dohodka so v pripravi in o nekaterih že teče razprava. Vsi ti sporazumi predstavljajo celoto in daje šele poznavanje vseh celovito podobo o tem, kako bomo v temeljni in delovni organizaciji pridobivali in razporejali dohodek. Temeljna organizacija bo svoj **celotni prihodek** (dosedaj smo to imenovali realizacija) pridobivala s prodajo izdelkov in storitev potrošnikom, z udeležbo v skupnem prihodku in skupnem dohodku druge temeljne organizacije ali skupnosti, s katero združuje delo in sredstva, ter iz naslova regresov, premij, kompenzacij in podobno. Posebni sporazumi s kupci, od nekaterih smo predloge že dobili, bomo urejali udeležbo naših temeljnih organizacij v prihodku trgovske organizacije, ki prodaja naše izdelke oz. v prihodku gradbene organizacije, ki vgrajuje v stanovanja naše proizvode. Temeljne organizacije bodo del svojih proiz-

vodov in storitev prodajalne drugim temeljnim organizacijam v LIK-u. Če je rečeno »prodajale«, pa pri tem ne gre za klasičen kupo-prodajni odnos. Na primer udeležba primarne predelave v doseženi prodajni ceni izdelka Tovarne vrat bo dogovorjena na podlagi samoupravnega sporazuma o razporejanju skupnega prihodka. Na osnovi tega sporazuma bodo temeljne organizacije za medsebojni promet s proizvodi in storitvami s skupnimi plani določile vrsto in obseg prometa, stroške, ki si jih priznavajo pri proizvodnji skupnega izdelka, potrebna sredstva (osnovna in obratna), dohodek (družbene obveznosti, osebni dohodek, akumulacija, rezerve), rizike, ki jih bodo prevzemali udeleženci ter osnove za oblikovanje skupnih planov poslovne ter razvojne politike. Skupni plani ter njihovo dosledno izvajanje je osnova, brez katere si ni mogoče zamišljati uspešnega ure-

Skladišče gotovih proizvodov borovniške vratarne. Ko bo nova vratarna začela proizvajati planirane količine vrat, bo tudi dohodek porasel, kar je tudi namen investicije

janja dohodkovnih odnosov v delovni organizaciji in izven nje.

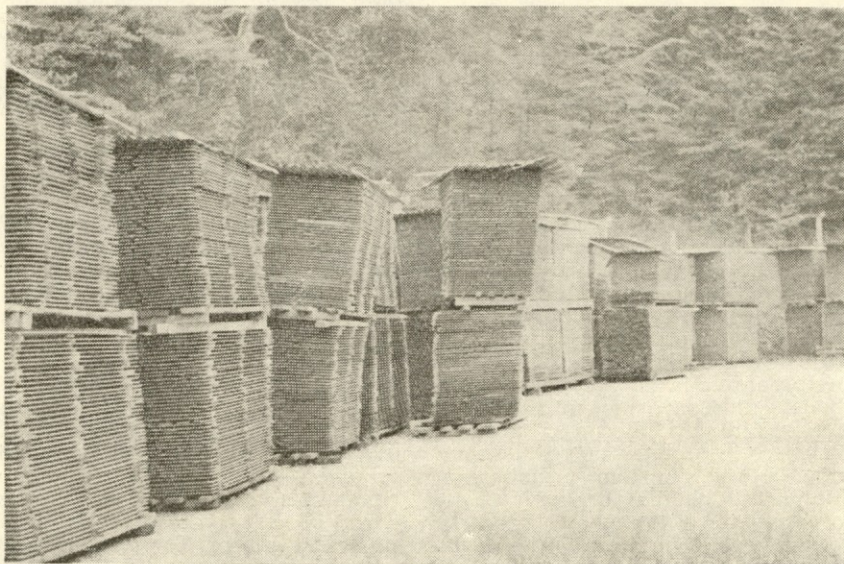
Iz navedenih naslovov pridobljeni prihodki sestavljajo **celotni prihodek** temeljne organizacije. Iz celotnega prihodka se nadomestijo materialni in amortizacijski stroški po minimalnih stopnjah. O materialnih stroških delavci v temeljni organizaciji odločajo, pri tem pa morajo uporabljati tehnične normative in če teh ni, odločajo o višini teh stroškov. O kalkulacijah za naše izdelke bomo torej vsi razpravljali in odlo-

ga znesek obračunan po minimalnih stopnjah.

Ostanek dohodka po razporeditvi naštetih obveznosti predstavlja **čisti dohodek** temeljne organizacije. Čisti dohodek se razporeja za osebne dohodke in skupno porabo, za rezerve in za razširitev materialne osnove dela (akumulacijo). Osnove in merila, po katerih delavci v temeljni organizaciji razporejajo čisti dohodek za navedene namene, morajo biti vsklajene z osnovami in merili, ki so jih sprejeli v delovni organiza-

zduževale v skupne rezerve. Poleg teh sredstev bi v skupne rezerve izločale tudi s planom določeni odstotek nad obveznimi rezervami. Iz skupnih rezerv bi temeljne organizacije zagotavljale v delovni organizaciji solidarno pokrivanje osebnih dohodkov do dogovorjene višine, če te višine temeljna organizacija brez svoje krivde ne more sama zagotoviti zaradi zastarele tehnologije ali zaradi večjih nihanj na tržišču. Sredstva iz skupnih rezerv pa bi lahko dobila temeljna organizacija le na podlagi sanacijskega programa ali programa za odpravo motenj v poslovanju. Nadomestila, ki jih prejme temeljna organizacija od druge organizacije za vložena sredstva, bi razporejala neposredno v akumulacijo.

Ostanek čistega dohodka bi temeljne organizacije razporedile na sredstva za osebne dohodke in skupno porabo ter na sredstva za minimalno akumulacijo. Pri tem bi se dogovorile, da bodo delo izkazovale v urah enostavnega dela, katere vrednost bi s planom enotno ovrednotile. Izkazovanje dela v urah enostavnega dela pomeni, da se za vsako delo ali nalogo najprej ugotovi razmerje do najbolj enostavnega dela, kot na primer: delo, ki zahteva visoko kvalifikacijo je do nekvalificiranega dela v razmerju 2:1, kar pomeni, da bi se ena dejansko opravljena ura mojstra izkazovala v obračunu kot dve uri enostavnega dela. Vrednost ure enostavnega dela naj bi bila odvisna od gibanja življenjskih stroškov in gibanja produktivnosti dela ter od sporazumov in dogovorov v panogi ali na določenem območju. Vrednost ure enostavnega dela naj bi zagotavljala socialno varnost delavcem v delovni organizaciji in bi hkrati predstavljala osnovo za solidarnostno prelivanje sredstev med temeljnimi organizacijami, če posamezna temeljna organizacija ne more sama ustvariti tolikšnega čistega dohodka, ki bi zadoščal za izplačilo osebnih dohodkov po navedeni osnovi. Minimalno akumulacijo bi temeljne organizacije določale v odstotku na poslovni sklad (sredstva in pravice temeljne organizacije, zmanjšana za vse neodplačane kredite). Če bi obveznosti za vračilo investicijskih kreditov presegale na podlagi odstotka obračunano minimalno akumulacijo, se ta povečuje najmanj do višine anuitet. Pri vsakem tromesečnem obračunu bi v temeljnih organizacijah ugotavljali višino čistega dohodka, ki je ostala nerazporejena po zgoraj navedeni razporeditvi, ali pa celo primanjkljaj v čistem dohodku. Nerazporejeni del čistega dohodka bi razporejali za osebne dohodke in za akumulacijo v enakem razmerju, kot je razmerje med minimalno akumulacijo in najnižjimi osebnimi dohodki. Če pa bi bil ugotovljen pri obračunu primanjkljaj v čistem dohodku, bi morala temeljna organi-

Zaloge žaganega lesa — Ali pa so tudi kvalitetno vskladiščena? Kvalitetno skladiščenje in nadzor nad zalogami so tudi eden od pogojev za doseganje večjega dohodka in s tem večjih osebnih dohodkov

čali. Na podlagi samoupravnega sporazuma pa bodo delavci temeljne organizacije, ki združuje delo in sredstva z drugo temeljno organizacijo (skupni izdelek, skupna vlaganja za investicije, združevanje sredstev za skupno porabo in solidarnost) poznali, spremljali in vplivali tudi na stroške te temeljne organizacije in obratno. To pomeni, da bodo v naši delovni organizaciji obravnavali materialne stroške in amortizacijo delavci vseh temeljnih organizacij za vse temeljne organizacije.

Ko iz celotnega prihodka odštejemo materialne stroške in minimalno amortizacijo, dobimo **dohodek** temeljne organizacije. Temeljna organizacija pokriva iz dohodka obveznosti do družbenih dejavnosti (izobraževanje, kultura, socialno varstvo itd.), obveznosti do družbenopolitičnih skupnosti, članarine, zavarovalne premije, obveznosti do skupnih služb in druge z zakonom ali s sporazumi določene obveznosti. Pri tem je treba povedati, da bomo del obveznosti do družbenih dejavnosti in proračuna pokrivali še iz osebnih dohodkov. Iz dohodka pokrivalo tudi amortizacijo, ki prese-

ciji in z organizacijami izven nje. Koliko bo temeljna organizacija razporedila za osebne dohodke, rezerve in za akumulacijo, jo najprej odvisno od velikosti čistega dohodka. Zaradi tega bomo morali zelo skrbno obravnavati že stroške in obveznosti, ki se plačujejo iz dohodka, da bomo sploh dosegli dovolj veliki čisti dohodek. Pri njegovem razporejanju bomo morali najprej izdvojiti sredstva za rezerve in za akumulacijo. Izplačila osebnih dohodkov na račun akumulacije bi bila lahko samo izjema in še to le določen čas. To pa že pomeni motnje v poslovanju, zaradi katerih mora temeljna organizacija sprejeti program ukrepov za čimhitrejšo sanacijo svojega poslovanja.

Na osnovi dosedanjih razprav bi temeljne organizacije delile čisti dohodek tako, da bi najprej iz njega izločile izjemni dohodek, nadomestila za gospodarjenje s sredstvi, ki jih prejmejo za vložena sredstva v druge organizacije in sredstva za rezerve. Dohodek, ki ni rezultat dela, temveč hitrejšega naraščanja prodajnih cen od nabavnih ali drugih ugodnosti na tržišču, bi temeljne organizacije kot izjemni dohodek

zacija nemudoma sprejeti ustrezni program za sanacijo poslovanja.

Iz sredstev akumulacije temeljna organizacija najprej pokriva anuitete. Polovico ostanka akumulacije po plačilu anuitet bi razporedili za nove naložbe, drugo polovico ostanka pa naj bi predstavljala **rezultat upravljanja** s sredstvi. Iz rezultatov upravljanja s sredstvi naj bi delavci pridobivali osebni dohodek iz minulega dela, kar bistveno spreminja naše dosedanje pojmovanje minulega dela. Ustvarjena sredstva z upravljanjem pa bi razporejali na posamezne delavce glede na osnovna merila, po katerih bodo pridobivali osebni dohodek, in glede na njihovo delovno dobo. Ker imamo iz akumulacije velike obveznosti za vračilo kreditov, verjetno v naslednjih dveh do treh letih sredstva iz upravljanja ne bodo dosegla višine sredstev, ki jih v dosedanjih masi osebnih dohodkov uporabljamo za razporeditev po delovni dobi. Zato gredo razmišljanja v to smer, da bi v prehodnem obdobju iz sredstev za

osebne dohodke za živo delo, izdvali v maso za minulo delo manjšajoči del sredstev do sedanje višine mase osebnih dohodkov, ki je namenjena za delovno dobo; kar pa ni popolnoma v skladu z zakonom o združenem delu.

V zvezi s pripravami predlogov ureditve dohodkovnih odnosov se moramo zavedati, da imamo na razpolago malo časa. Pojavljajo se številne dileme kako najustrezneje strokovno rešiti nekatere probleme. Zaradi tega v tem trenutku ne bo mogoče dokončno rešiti vseh vprašanj in bomo morali v letošnjem letu sprejeti odločitve v naslednjih letih sproti dopolnjevanju in spreminjanju. Izvajanje zakona o združenem delu je proces, ki ga ni mogoče uresničiti s sprejemom sporazumov in pravilnikov. Znani pa so nam cilji, ki jih želimo oziroma moramo doseči. Vsi naši napori morajo biti usmerjeni k temu, da te cilje čimprej dosežemo.

S. A.

Samoupravljalška odgovornost

Odgovornost — velikokrat izgovorjena beseda, ki smo jo vajeni slišati in izgovarjati, ko gre za tretjo osebo in tudi v takšni zvezi jo največkrat uporabljamo tudi sami pri svojem vsakodnevnem delu, kakor tudi pri samoupravnem odločanju na zbiorih delavcev ali DS in drugje. Nekoliko neprijetno in odbijajoče pa beseda odgovornost zveni, ko jo moramo uporabiti v povezavi z lastnim delom in ravnanjem, tako da bi se najraje kar izognili takšnemu razgovoru. Da takšnemu razgovoru o lastni odgovornosti se je mogoče izogniti — ali pa se je mogoče izogniti odgovornosti — najbrž ne. Zato tudi ne bo odveč, da le spregovorimo nekaj besed o lastni odgovornosti pri vsakodnevnem delu oz. še bolj opredeljeno v zvezi s samoupravnim odločanjem.

Naj povem le nekaj primerov iz prakse n. pr.: informiranost — v zvezi z informiranostjo v naši DO je bilo že veliko izrečenega. Predvsem, da je tega premalo, da je posredovano v nerazumljivi obliki, premalo konkretno in podobno. Tako kljub, po mojem mnenju, izčrpnem posredovanju dovolj kvalitetnih informacij ostanejo mnogi premalo informirani. Zakaj? Mislim, da bolj zato, ker se marsikateri veliko bolj trudijo dokazovati, da je posredovanje informacij nezadostno itd., kot pa da bi se potrudili prebrati še tisto »malo« informacij, ki jih dobijo. Ali drugače povedano, veliko lažje se je sklicevati na pravico do informiranosti, kot pa se čutiti odgovorne, da se informiramo.

Drugi zelo pogost pojav pri katerem se kaže pomanjkanje čuta odgovornosti, bi povezal s prisotnostjo oz. točneje z neprisotnostjo nekaterih na zbiorih delavcev ali sejah DS in drugih organov, ki včasih zajema tolikšno število, da se pojavi vprašanje nesklepčnosti. Tu mislim predvsem na tiste, ki brez tehtnega vzroka izostanejo, pri tem pa se niti ne čutijo toliko odgovorne do

svojih sodelavcev, da bi se vsaj pravočasno opravičili. Kasneje pa isti imajo veliko kritičnih pripomb nad sprejetimi odločitvami. Tako tudi tu lahko zaključim, da se nekateri bolj zavedajo pravice kritizirati že sprejetih odločitev, kot pa žrtvovati del svojega časa za sodelovanje pri sprejemanju teh in tako prevzeti tudi odgovornost za posledice in vsebino sprejetih sklepov.

Poleg takih pojavov imamo še takšne primere skreganosti z osebno odgovornostjo pri nekaterih, ki na primer soglašajo s sprejetimi stališči oz. sklepi, kasneje pa te sklepe drugače razlagajo sredini kjer delajo, kakor, da ne bi imeli nikakršne odgovornosti za sprejete obveznosti, čeprav so zanje glasovali.

Takšni pojavi oz. neodgovorno ravnanje nekaterih so do sedaj tudi v naši DO, posebno zadnjem obdobju, ko se želimo organizirati v smislu zakona o združenem delu povzročili občutne motnje, zlasti v tem, da se je s takim in podobnim ravnanjem povzročilo zaviranje v sprejemanju odločitev, tako da smo večji del časa izgubili na račun takih pojavov. Sedaj pa smo prisiljeni, da v zelo kratkem času nadoknadimo zamujeno. Zato je zlasti sedaj potrebno še posebej poudariti na potrebnost visoke stopnje odgovornosti vsakega posameznika pri sprejemanju samoupravnih odločitev, da ne bomo izgubili še ta čas, ki ga imamo na voljo, saj bi tako povzročili predvsem nam samim veliko kot težav in škode.

Koliko pa se odgovornosti zavedamo pri sprejemanju samoupravnih odločitev, pa bo pokazal bližnji referendum.

O. R.

Osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke

Delavci v združenem delu pridobivajo sredstva za osebne dohodke na podlagi svojega prispevka oziroma rezultatov dela, ki ga dajejo s svojim živim delom in upravljanjem ter gospodarjenjem z delovnimi sredstvi k povečanju dohodka temeljne organizacije.

Z osnovami in merili za delitev sredstev za osebne dohodke zagotavljajo delavci delitev osebnih dohodkov odvisno od rezultatov dela in poslovanja temeljne organizacije. Prispevek delavca k delu je odvisen od količine in kvalitete dela in uspešnosti pri uporabi delovnih sredstev oziroma gospodarnosti pri uporabi proizvodnih faktorjev. Poleg tega je osebni dohodek odvisen tudi od povečanja dohodka temeljne organizacije, ustvarjenega z upravljanjem in gospodarjenjem s sredstvi družbene reprodukcije. Poleg tega

pripada delavcu osebni dohodek na podlagi njegovega prispevka k inovaciji in racionalizaciji.

Nagrajevanje po delu v naši delovni organizaciji je bilo doslej omejeno le na doseganje norm, pa še to le za neposredne proizvodne delavce, medtem, ko so ostali, to je režijski in upravni delavci prejemali osebne dohodke na podlagi mesečne osnove, ki jo daje analitična ocena delovnega mesta. Pri tem so bili faktorji nagrajevanja po kvaliteti dela in gospodarnosti izkoriščanja proizvodnih faktorjev (izkoristek materiala, energije ipd.) popolnoma izpuščeni.

Nagrajevanje po delu pa mora vključevati vse faktorje, od katerih je odvisen delavčev prispevek k delu.

Osnova za udeležbo delavca v delitvi sredstev za osebne dohodke je

njegov delovni prispevek, ki je odvisen od naslednjih faktorjev:

- I. ZAHTEVNOST DELA
- II. UČINKOVITOST DELA
- III. PRISPEVEK Z RACIONALIZACIJO IN INOVACIJO
- IV. MINULO DELO

I. ZAHTEVNOST DELA

Osnova za ovrednotenje del in nalog je katalog del in nalog. Zdaj imamo sistemizacijo delovnih mest.

Zahtevnost dela merimo z analitično oceno del in nalog, ki se pri nas uporablja že več let in sicer na podlagi naslednjih kriterijev:

A. STROKOVNO ZNANJE IN SPOSOBNOST

1. šolsko znanje
2. delovne izkušnje
3. spretnost
4. vodenje in ukrepanje

B. TEŽINA DELA

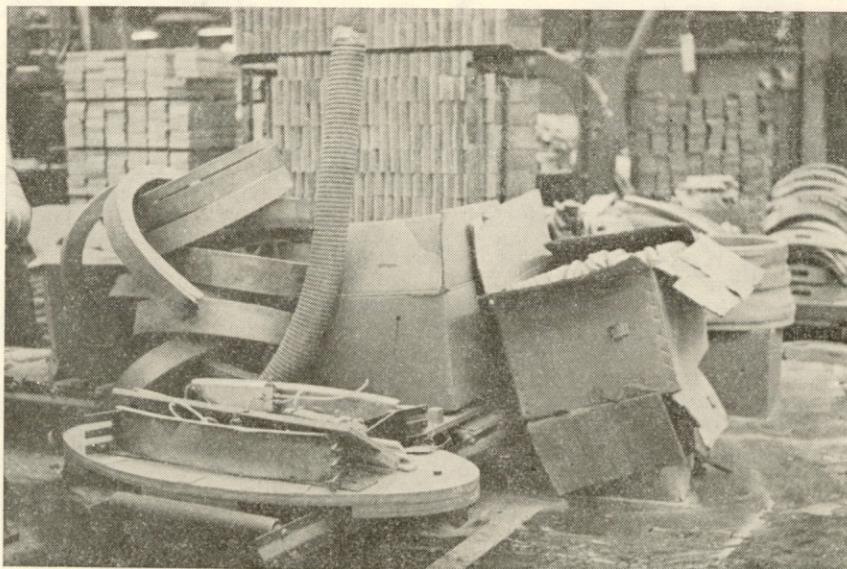
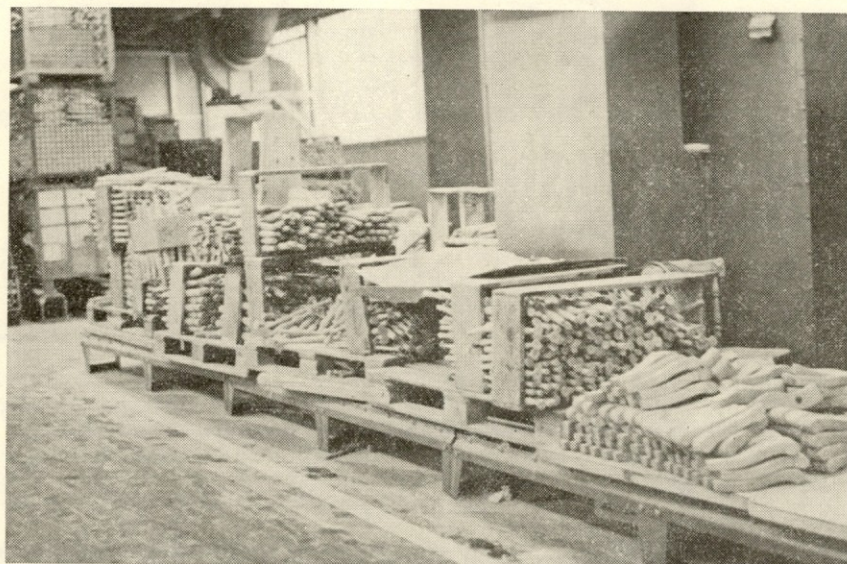
1. umska obremenitev
2. fizična obremenitev
3. obremenitev čutil

C. ODGOVORNOST

1. odgovornost za pravilno opravljeno delo
2. odgovornost za delovna sredstva
3. odgovornost za delovni proces in varnost drugih
4. odgovornost za delo služb splošnega pomena

D. DELOVNI POGOJI

1. delo na prostem in nevarnost prehlada
2. nevarnost nezgod
3. temperatura
4. vlaga, prah, neprijetni vonji in umazanija
5. hrup in tresljaji

Zakaj tako?

Analitična ocena del in nalog (delovnih mest) je osnova za doseganje osebnega dohodka ob 100 % doseganju količine dela (norma), normalni kvaliteti dela in normalni gospodarnosti porabe proizvodnih faktorjev.

Analitična ocena nam na podlagi zgoraj navedenih kriterijev da število točk (možne točke se gibljejo od 0—1000), ki se grupirajo v skupine, ki nam daje osnovo za doseganje osebnega dohodka. Točke se grupirajo v skupine na podlagi stalnega procenta na predhodno skupino.

Doslej smo imeli grupirane točke v 15 skupin. Da bi odpravili nekatere anomalije, bo treba preiti na več skupin.

II. UČINKOVITOST

Z analitično oceno del in nalog smo šele ovrednotili zahtevnost dela, ki ga moramo tudi izmeriti oziroma ugotoviti, če je delavčev prispevek normalen ali je manjši, ali pa večji od normalnega.

Učinkovitost dela bomo merili na podlagi naslednjih kriterijev:

A. KOLIČINA OPRAVLJENEGA DELA

B. KAKOVOST OPRAVLJENEGA DELA

C. GOSPODARNOST PORABE PROIZVODNIH FAKTORJEV

Vsa ta merila učinkovitosti dela morajo delovati stimulatивно in destimulatивно. Povprečno naj predstavljajo 90 % do 130 % na osnovo, ki jo daje analitična ocena dela. Doseženi procent dosežene norme delavca se popravlja s kvaliteto njegovega dela navzgor ali navzdol odvisno od odstopanja do normalne kvalitete. Poleg tega pa vpliva na osebni dohodek tudi gospodarnost porabe proizvodnih faktorjev oziroma stroški, ki nastajajo v zvezi z doseganje rezultatov dela. To se pravi: manjši stroški — večji dohodek, večji stroški — manjši dohodek.

Kjer učinkovitosti dela in kvalitete dela ni možno normirati, ga je treba oceniti na podlagi ocenjevalnega modela s stopnjami od 1 do 5, ki daje možnost stimulacije od 90 %—130 % na osnovo osebnega dohodka. Določiti je treba tudi vplivnost posameznih faktorjev učinkovitosti (količina, kakovost in gospodarnost) glede na vplivnost posameznega faktorja pri delavčevem prispevku.

A. KOLIČINA OPRAVLJENEGA DELA

Količino opravljenega dela, to je doseganje časovnih oziroma količinskih normativov, doseganje planiranih rokov je treba meriti za vsakega posameznega delavca z normami

Temeljne organizacije združenega dela delovne organizacije Lesnoindustrijskega kombinata LIKO Vrhnika, povezane z delovnim procesom ter ekonomskimi

in drugimi skupnimi interesi, so skladno z določili 371., 372., 376., 463. in 586. člena zakona o združenem delu sklenile

Samoupravni sporazum

o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Lesnoindustrijski kombinat LIKO Vrhnika

I. TEMELJNA NAČELA

1. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela svobodno združujejo svoje delo in sredstva družbene reprodukcije v delovno organizacijo z namenom uresničevanja svojih skupnih interesov pri delu in pridobivanju dohodka, pri načrtovanju razvoja svoje dejavnosti in na načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo svojo ekonomsko trdnost in socialno varnost.

2. člen

Združevanje v delovno organizacijo vodi v večjo učinkovitost združenega dela in poslovanja, dvig produktivnosti, lažje obvladovanje tržnih zahtev in pogojev, smotrnejši razvoj vseh temeljnih organizacij združenega dela ter skladno rast osebnega in družbenega standarda vseh delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti.

3. člen

Skupno poslovanje temeljnih organizacij združenega dela v okviru delovne organizacije temelji na enakopravnosti, vzajemnosti in solidarnosti vseh podpisnic ter ustvarjanju takih pogojev in rezultatov dela, ki zagotavljajo socialno varnost delavcev.

4. člen

Zaradi tehnološke povezanosti proizvodnega procesa, skupnih poslovnih interesov in dohodkovne so odvisnosti temeljne organizacije združenega dela (v nadaljnjem besedilu: temeljna organizacija), z združitvijo v delovno organizacijo Lesnoindustrijski kombinat LIKO Vrhnika (v nadaljnjem besedilu: LIKO) zagotavljajo predvsem:

- skupno planiranje razvoja in poslovanje glede na potrebe trga v težnji, da se doseže usklajenost TO in delovne organizacije z zahtevami domačega in zunanjega trga glede obsega, vrste in kakovosti proizvodov in storitev,
- usklajevanje planov proizvodnje, nabave in prodaje,
- poenoteno in usklajeno organizacijo dela,
- dogovarjanje v rokih za opravljanje medsebojnih dobav blaga in storitev ter o standardih vloženih sredstev, živega ter minulega dela,
- skupno nastopanje na tržišču,

— združevanje sredstev in dela za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela ter za tekoče poslovanje,

— skupno planiranje in izvajanje kadrovske politike,

— združevanje sredstev skupne porabe,

— ustanavljanje skupnih služb za opravljanje opravil skupnega pomena, kot so: plansko-analitska, prodajna, nabavna, finančna, knjigovodska, kadrovska, splošna, pravna, itd.

— usklajevanje izvajanja nalog SLO in družbene samozaščite,

— vzajemnost in solidarnost pri strokovnem usposabljanju, prekvalifikaciji, odpravi nezaposlenosti in reševanju problemov manjše delovne sposobnosti zaradi individualnosti in starosti,

— združevanje sredstev za odpravo motenj v poslovanju TO in zagotavljanje socialno varnost,

— dogovarjanje o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka ter za pridobivanje osebnih dohodkov.

II. SPLOŠNE DOLOČBE

5. člen

Delavci dosedanjih temeljnih organizacij s tem sporazumom organizirajo nove temeljne organizacije:

— Primarna predelava Verd iz sledečih delov delovne organizacije:

DE ŽAGA Verd

DE ŽAGA Borovnica

DE Groba Verd in sušilnice iz DE mizarna Verd

Groba iz DE mizarna Borovnica in sušilnica iz DE Žaga Borovnica, del tehnološko-operativne priprave dela, TOZD Parketarna Verd in TOZD Tovarna VRAT Borovnica

— Tovarna vrat Borovnica iz sledečih delov delovne organizacije:

DE Vratarna Borovnica

DE Vratarna Verd

del tehnološko-operativne priprave dela, TOZD Parketarna Verd in TOZD Tovarna VRAT Borovnica

— Tovarna stolov Verd iz sledečih delov delovne organizacije:

DE Mizarna Verd — brez sušilnic

DE Mizarna Borovnica — brez grobe in sušilnic

del tehnološko-operativne priprave dela, TOZD Parketarna Verd in TOZD Tovarna vrat Borovnica

— Servisi — energetika Borovnica kot temeljna organizacija skupnega pomena iz sledečih delov delovne organizacije:

DE Pogon — brez obratovodstva Borovnice
DE Pomožna dejavnost Verd — brez obratovodstva
Zunanji transport iz DE TOZD Parketarna Verd in TOZD Tovarna vrat Borovnica in del tehnološko-operativne priprave TOZD Parketarna Verd in TOZD Tovarna vrat.

Delavci dosedanje delovne skupnosti skupnih služb in delavci v knjigovodstvu, komercialni, kadrovski službi, službi varstva pri delu, požarnega in fizičnega zavarovanja, menzi in samskih domov ter poslovodni organ dosedanjih temeljnih organizacij se organizirajo v novo delovno skupnost skupnih služb (v nadaljnjem besedilu: skupne službe).

6. člen

S temsporazumom se v LIKO združujejo naslednje temeljne organizacije:

- Primarna predelava Verd, n. sol. o.
- Tovarna vrat Borovnica, n. sol. o.
- Tovarna stolov Verd, n. sol. o.
- Servisi-energetika Borovnica, n. sol. o.

III. DRUŽBENO-EKONOMSKI ODNOSI ZDRUŽENIH TEMELJNIH ORGANIZACIJ

1. Razdelitev sredstev

7. člen

Sredstva temeljnih organizacij se oblikujejo z razdelitvijo sredstev dosedanjih temeljnih organizacij na podpisnice tega sporazuma in z razporejanjem virov dosedanjih temeljnih organizacij v skladu z dogovorom na temeljne organizacije, podpisnice tega sporazuma.

8. člen

Temeljne organizacije samostojno razpolagajo s sredstvi, ki so jim pripadla po delitveni bilanci ter samostojno pridobivajo, ugotavljajo in razporejajo dohodek v skladu z zakonskimi predpisi, določili tega sporazuma in drugih sporazumov ter dogovorov, h katerim so pristopile.

Razdelitev obstoječih sredstev, njihovih virov, pravic in obveznosti dosedanjih temeljnih organizacij se izvede z delitveno bilanco.

Delitvena bilanca vsebuje konkretno razdelitev sredstev in njihovih virov, pravic in obveznosti na temeljne organizacije ter vse osnove in merila, po katerih je izvršena. Z delitveno bilanco se razdelijo med temeljne organizacije osnovna sredstva, obratna sredstva v stvareh in pravicah, sredstva skupne porabe in sredstva rezervnega sklada dosedanjih temeljnih organizacij.

9. člen

Osnovna sredstva dosedanjih temeljnih organizacij se razdelijo med podpisnice tega sporazuma tako, da vsaki od njih pripadajo tista osnovna sredstva, ki jih njeni delavci uporabljajo.

Če z osnovnimi sredstvi — stroji, opremo, napravami — delajo delavci dveh ali več temeljnih organizacij, pripadajo osnovna sredstva delavcem v tisti temeljni organizaciji, ki osnovna sredstva pretežno uporablja. Če delajo oziroma uporabljajo isto osnovno sredstvo — zgradbe in zemljišča — delavci dveh ali več temeljnih organizacij, se ugotovi idealni del takega sredstva, ki se razporedi posamezni temeljni organizaciji. Idealni del poslovnih sredstev se ugotovi v sorazmerju z uporabo dosedanjih delov temeljne organizacije, ki uporabljajo skupne prostore. Idealni del ostalih zgradb (proizvodne hale) pa se ugotovi na podlagi predhodne ugotovitve obsega uporabe posamezne temeljne organizacije. Idealni del zemljišč, se ugotovi v sorazmerju z uporabo dosedanjih delov temeljne organizacije, ki uporabljajo skupna zemljišča.

10. člen

Zaloge izdelkov, polizdelkov in materiala se razdelijo na temeljne organizacije, ki jih uporabljajo in spadajo v njeno dejavnost. Če posamezna sredstva uporablja več temeljnih organizacij, se ta sredstva razporedijo posameznim temeljnim organizacijam v sorazmerju s planom za njihovo uporabo v tekočem letu. Sredstva za prodano blago in za opravljene storitve se razporedijo temeljni organizaciji, katere je blago, oziroma ki je opravila storitev. Če je blago iz prejšnjega stavka proizvod več temeljnih organizacij, se sredstva razdelijo tem temeljnim organizacijam v sorazmerju z deleži, ki ustrezajo prispevku delavcev, k ustvarjenemu dohodku v dosedanjih temeljnih organizacijah.

Denarna obratna sredstva dosedanjih temeljnih organizacij in druga denarna sredstva, vložena v banke in druge organizacije, se med podpisnice tega sporazuma razdelijo v sorazmerju z deleži, ki ustrezajo prispevku delavcev podpisnic k ustvarjenemu dohodku v dosedanjih temeljnih organizacijah.

Pravice in obveznosti, ki se nanašajo na osnovna in obratna sredstva iz 9. člena tega sporazuma do ostalih podpisnic in tretjih oseb, prevzema temeljna organizacija, kateri so dodeljena osnovna in obratna sredstva.

11. člen

Sredstva rezerv se porazdelijo med temeljne organizacije v sorazmerju s številom delavcev posamezne temeljne organizacije.

Sredstva skupne porabe, pravic in obveznosti se porazdelijo med podpisnice v sorazmerju s številom delavcev posamezne temeljne organizacije.

12. člen

Z delitvijo vseh obstoječih sredstev, njihovih virov, pravic in obveznosti dosedanjih temeljnih organizacij se mora zagotoviti, da vsaka podpisnica tega sporazuma lahko opravlja svojo dejavnost v skladu s tem sporazumom čim bolj ekonomično. Hkrati pa se mora zagotoviti vsaki temeljni organizaciji začetno poslovanje pod enakimi pogoji.

13. člen

Temeljne organizacije razpolagajo z vsemi svojimi sredstvi v okviru zakonskih in internih predpisov in skrbijo za njihovo gospodarno uporabo, vzdrževanje, zavarovanje in obnovo ter samostojno odločajo v prometu z njimi.

2. Samoupravno planiranje in razvoj

14. člen

S planiranjem delavci v temeljnih organizacijah in v Liku uresničujejo pravico in dolžnost urejanja in usklajevanja odnosov v družbeni reprodukciji, posebej v razvoju proizvodnih sil in sredstev, produktivnosti dela, materialne in socialne varnosti delavcev, pripravljenosti na splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in smotrni uporabi prostora ter varstva in izboljšanju življenjskega okolja.

15. člen

Samoupravno planiranje mora zajeti pridobivanje in razporejanje prihoda, dohodka in čistega dohodka v mejah samoupravnih pravic in medsebojnih odgovornosti delavcev združenih v temeljnih organizacijah Lika.

16. člen

Temeljne organizacije sprejemajo v skladu s sprejetimi samoupravnimi sporazumi o osnovah planov dolgoročne, srednjeročne ter letne plane.

Planiranje mora biti kontinuirano, kar pomeni nenehno analiziranje in predvidevanje razvoja za ustrezno plansko obdobje.

17. člen

Z dolgoročnimi plani, ki se sprejemajo za obdobje deset in več let, temeljne organizacije in Liko določajo splošno orientacijo in razvoj ter dolgoročne smeri in cilje tega razvoja.

18. člen

Srednjeročni plan je temeljni plan ekonomskega in družbenega razvoja in se sprejema za obdobje petih let. Temelji na skupno ocenjenih možnostih za uresničevanje splošne orientacije dolgoročnih ciljev in smeri razvoja, ki jih določa dolgoročni plan.

19. člen

Srednjeročni plan temeljnih organizacij in Lika vsebuje zlasti:

- samoupravne, družbeno-ekonomske in socialne cilje,
- opredeljeno razvojno ekonomsko in socialno politiko, na podlagi ocenjenih razvojnih možnosti,
- plane dohodka, finančne in ostale plane.

20. člen

Za uresničevanje srednjeročnega in dolgoročnega plana sprejemajo delavci v temeljnih organizacijah in v Liku letni plan. Letni plan je del srednjeročnega plana in vsebuje podrobne količinske in vrednostne podatke za plansko leto.

21. člen

Plani temeljnih organizacij in Lika določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti, ki se našajajo na:

- združevanje dela in sredstev,
- program in organiziranje proizvodnje,
- pridobivanje dohodka in njegovo razporejanje,
- zagotavljanje sredstev za proizvodnjo,
- izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje,
- zaposlovanje, razvoj in usposabljanje kadrov,
- reševanje stanovanjskih vprašanj, družbene prehrane, zdravstvenega in otroškega varstva,
- obveznosti do drugih organizacij, s katerimi je združena ali povezana za skupno doseganje dohodka,
- zagotavljanje sredstev in drugih možnosti za uresničevanje nalog in aktivnosti na področju družbene samozaščite in ljudske obrambe,
- zagotavljanje varstva in izboljševanje življenjskega okolja,
- zagotavljanje materialnih, finančnih in drugih rezerv.

22. člen

Temeljne organizacije in skupne službe izvajajo letne plane temeljnih organizacij in Lika z mesečnimi operativnimi plani in konkretnimi odločitvami, ki so jih dolžne medsebojno uskladiti.

23. člen

Plan skupnih služb je sestavni del plana Lika. V letnem planu skupnih služb se določi obsega nalog, ki jih skupne službe opravljajo za temeljne organizacije ter višino predvidenih sredstev, ki jih temeljne organizacije zagotavljajo po načelih menjave dela za opravljanje teh nalog.

24. člen

Delavci temeljnih organizacij določajo z osebnim izjavljanjem smernice in elemente za plan temeljne organizacije in elemente samoupravnega sporazuma

o osnovah planov temeljnih organizacij Lika, sestavljene organizacije združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, s katerimi združujejo neposredno ali preko delovne organizacije delo in sredstva, oziroma usklajujejo druge interese.

25. člen

Pri določanju smernic planov temeljnih organizacij in Lika se morajo upoštevati tudi smernice razvoja krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti ter samoupravnih sporazumov o osnovah planov v Liku, sestavljeni organizaciji združenega dela ter drugih organizacij, s katerimi temeljne organizacije združujejo delo in sredstva.

S smernicami se določijo družbeno-ekonomski cilji, razvojna usmeritev, družbeno-socialni cilji in drugi cilji skupnega interesa.

26. člen

O elementih samoupravnih sporazumov o osnovah planov se delavci dogovorijo v temeljnih organizacijah, Liku in v SOZD.

Z elementi o osnovah planov delavci določajo usklajevanje in urejanje:

- skupne razvojne politike,
- obseg proizvodnje in naložb,
- pogoje in oblike združevanja dela in sredstev,
- dohodkovnih odnosov,
- oskrbovanje s surovinami in reprodukcijskim materialom,
- promet z izdelki,
- zaposlovanje in izobraževanje,
- osebne in skupne porabe,
- obsega in virov denarnih sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo,
- oblikovanje sredstev za samoupravne interesne skupnosti in krajeвне skupnosti.

27. člen

Na podlagi sprejetih elementov sprejemajo v temeljnih organizacijah, Lika in SOZD samoupravni sporazum o osnovah planov za srednjeročno obdobje.

28. člen

Samoupravni sporazumi o osnovah planov temeljnih organizacij in Lika morajo biti medsebojno usklajeni.

Vsi nadaljnji splošni in konkretni samoupravni akti morajo biti usklajeni s samoupravnim sporazumom o osnovah planov Lika.

29. člen

Plani temeljnih organizacij in Lika se pripravljajo, sestavljajo, ter spremlja njihovo izvajanje po enotni metodologiji.

3. Pridobivanje dohodka

30. člen

Odnosi med temeljnimi organizacijami temeljijo na skupnih interesih, dogovarjanju o delitvi dela, usklajenem planiranju, izpopolnjevanju dogovorjenih obveznosti, sodelovanju in solidarnosti.

Temeljne organizacije se dogovorijo, da bodo v skladu s skupnimi plani prednostno zadovoljevale medsebojne potrebe po izdelkih, storitvah in delovnih sredstvih ter tako omogočale vsaki izmed njih nemo-teno in kontinuirano proizvodnjo.

Zato temeljne organizacije lahko prodajajo izdelke, nabavljajo materiale ter opravljajo storitve drugih

organizacijam združenega dela, če so že pokrite potrebe s tem sporazumom združenih temeljnih organizacij.

31. člen

Delavci v temeljnih organizacijah Lika pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvari:

- z udeležbo pri skupaj ustvarjenem prihodku,
- s prodajo izdelkov in storitev na trgu,
- s prodajo izdelkov in storitev temeljnim organizacijam v Liku,
- z udeležbo v skupaj ustvarjenem dohodku iz naslova združevanja sredstev,
- s kompenzacijami, regresi, premijami, dotacijami, obrestmi ali na drugih osnovah, ki jih določa zakon.

32. člen

Z udeležbo v skupaj ustvarjenem prihodku pridobivajo prihodek vse v proizvodnem procesu povezane temeljne organizacije.

Doseženi skupni prihodek razporejajo temeljne organizacije glede na vloženo delo in sredstva tako, da vsak udeleženec v proizvodnji skupnega proizvoda dobi za enako vloženo delo in sredstva enak dohodek.

33. člen

Temeljne organizacije ugotavljajo delež posamezne temeljne organizacije v skupnem prihodku na osnovi dogovorjenih standardov stroškov, delovnih predmetov in delovnih sredstev, vloženga živega in minulega dela.

Na podlagi ugotovljenih deležev določajo temeljne organizacije s planom za posamezne skupne proizvode kalkulativne osnove, kot so:

- neposredni materialni stroški in posredni poslovni stroški po enotah in višini,
- amortizacijski stroški,
- vrednost neposrednega in posrednega dela,
- prispevki, katerim je osnova osebni dohodek,
- višina akumulacije in sredstev rezerv,
- prispevki, katerim je osnova dohodek.

34. člen

V času pred ugotovitvijo končnega skupnega prihodka se obračunavajo za realizirani skupni prihodek akontacije v višini planiranega deleža iz skupnega prihodka. Razlike med dejansko doseženimi in planiranimi deleži iz skupnega prihodka poračunavajo temeljne organizacije tromesečno in letno pred ugotovitvijo tromesečnega periodičnega obračuna in letnega obračuna.

35. člen

Temeljne organizacije bodo spremenile dogovorjena merila za razporejanje skupnega prihodka, če se bistveno spremenijo osnove, ki so veljale za določitev teh meril, kot so:

- spremembe nabavnih in prodajnih cen ter pogojev glede na planirane preko določenega odstotka,
- spremembe razporejanja amortizacijskih stroškov, glede na planirane preko določenega odstotka,
- spremembe strukture proizvodnje in prodaje, ki vplivajo na spremembe dogovorjenega dohodka glede na planiranega preko določenega odstotka,
- sprememba družbenih pogojev, ki povzroča spremembo dogovorjenega dohodka glede na planiranega preko določenega odstotka.

Temeljne organizacije bodo dogovorjena merila spremenile, če bodo ugotovile, da so bila ta merila napačno postavljena, kar bodo ugotavljale predvsem s primerjavo dejanske porabe z dogovorjeno porabo po standardih in s standardi v sorodni proizvodnji.

36. člen

Temeljna organizacija sama odgovarja za riziko zaradi slabše kvalitete proizvodov in storitev, zaradi neizvrševanja planov in zaradi ostopanj od standardov.

Če zaradi teh razlogov povzroči škodo drugi temeljni organizaciji, ji mora nadomestiti škodo v višini izgubljenega dohodka. Temeljna organizacija ni dolžna povrniti škode, če ni izvršila svojih planskih obvez zaradi višje sile in drugih objektivnih razlogov, ki jih ugotavlja delavski svet Lika.

37. člen

Odgovornosti za obveznosti med temeljnimi organizacijami v proizvodnji skupnega proizvoda se uresničujejo z nadomeščanjem izpada dohodka iz celotnega prihodka temeljnih organizacij in iz združenih sredstev rezerv, s kompenzacijami med temeljnimi organizacijami in z združevanjem sredstev za sanacijo ali odpravo motenj v poslovanju temeljne organizacije.

38. člen

Medsebojno prodane proizvode in opravljene storitve, za katere se temeljne organizacije ne dogovorijo za udeležbo v skupnem prihodku, prodajo temeljne organizacije po dogovorjenih cenah, ki vsebujejo vse elemente, po katerih se razporeja skupni prihodek.

39. člen

Prihodek, ki ga temeljne organizacije dosežejo z neposredno prodajo izven dohodkovnih povezav, se obračunava in priznava temeljnim organizacijam po tržnih cenah.

40. člen

Doseženi dohodek, ki je rezultat izjemnih pogojev na trgu in je ugotovljen po merilih, za katere se podpisnice dogovorijo, je dolžna temeljna organizacija nameniti za razširjeno reprodukcijo lastne ali drugih temeljnih organizacij. Temeljne organizacije del ali celotni izjemni dohodek združujejo v skupne rezerve, s katerimi odpravljajo motnje v poslovanju.

41. člen

V primeru, da temeljna organizacija z izvozom dosega nižji dohodek in čisti dohodek, ugotovljen po skupnih osnovah in merilih, kot temeljne organizacije, ki koristijo učinek izvoza in pri tem dosežajo večji dohodek in čisti dohodek, bodo temeljne organizacije s kompenzacijami iz združenih ali neposredno iz svojega dohodka medsebojno izravnavale negativne razlike v doseganju dohodka do dogovorjene višine dohodka oziroma čistega dohodka.

42. člen

Temeljne organizacije združujejo sredstva za skupne naložbe. V vsakega primeru združevanja sredstev se dogovorijo tudi za vračilo sredstev in udeležbo v rezultatu skupne naložbe. Udeležba v rezultatu skupnih vlaganj predstavlja prihodek temeljnih organizacij — sovlagateljev.

43. člen

Temeljne organizacije bodo medsebojno posojale denarna sredstva za manjša vlaganja in zlasti za premostitvene potrebe obratnih sredstev.

Iz tega naslova pridobljene dogovorjene obresti ali druge pravice predstavljajo prihodek temeljne organizacije kreditorja.

4. Razporejanje dohodka in združevanje sredstev

44. člen

Temeljne organizacije razporejajo čisti dohodek temeljnih organizacij za osebni dohodek in skupno porabo, za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela in za ustvarjanje ter obnavljanje rezerv, v skladu s pravicami in obveznostmi, ki so jih sprejele s svojimi samoupravnimi plani in plani Lika.

45. člen

Pri razporejanju čistega dohodka bodo temeljne organizacije upoštevale v delovni organizaciji dogovorjene skupne osnove in merila, po katerih bodo ugotavljale udeležbo živega in minulega dela v ustvarjenem čistem dohodku, določale minimalna sredstva za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela in minimalna sredstva rezerv.

46. člen

Delavci temeljnih organizacij so sporazumni, da bodo združevali del sredstev rezervnega sklada, sklada skupne porabe ter del sredstev amortizacije, čistega dohodka in drugih sredstev za dogovorjene skupne namene.

47. člen

S srednjeročnim in letnim planom določajo temeljne organizacije investicijske projekte, za katere bodo združevale sredstva. S posebnim sporazumom o združevanju sredstev določijo med drugim tudi pravice in obveznosti vlagatelja glede soodločanja, vračila sredstev in udeležbe v rezultatih združevanja. Zlasti za večje in za vse temeljne organizacije pomembne projekte bodo združevale sredstva vse temeljne organizacije.

Za manjše projekte, ki so v interesu le nekaterih temeljnih organizacij, bodo združevale sredstva zainteresirane temeljne organizacije.

Manjše projekte v temeljni organizaciji ter obratna sredstva bodo praviloma financirale same temeljne organizacije. Pri tem se kot merilo velikosti projekta upošteva relativna velikost glede na velikost temeljne organizacije.

Koriščenje združenih sredstev kontrolira delavski svet Lika.

48. člen

Delavci temeljnih organizacij združujejo del sredstev svojih rezervnih skladov in drugih dogovorjenih sredstev (izjemni dohodek) za skupne potrebe v višini, ki jo določajo v skupnih samoupravnih planih.

Združena sredstva rezerv uporabljajo temeljne organizacije zlasti za premostitev večjih motenj v poslovanju ter za sanacijo posameznih temeljnih organizacij v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz medsebojne odgovornosti in solidarnosti, odgovornosti za obveznosti Lika, povzete s tem sporazumom in drugimi samoupravnimi sporazumi.

Temeljne organizacije določijo namen uporabe, način vračanja sredstev ter postopek koriščenja sredstev. Temeljna organizacija, ki koristi sredstva skupnih rezerv, jih praviloma vrača v rokih in po obrestnih meri, ki se določijo s sanacijskim programom oziroma letnim planom. Če temeljne organizacije pridobijo sredstva iz skupnih rezerv kot kompenzacije za proizvodnjo, namenjeno za izvoz, za pokrivanje osebnega dohodka, zaradi zastarelosti tehnologije ali proizvodnega programa in to zahteva popolno spremembo tehnologije in proizvodnega plana, ali zaradi večjih nepredvidenih tržnih nihanj, v tem primeru temeljna organizacija ne vrača sredstev.

49. člen

Temeljne organizacije določijo tudi zajamčene osebne dohodke delavcev ter namenijo del sredstev rezervnega sklada posameznih temeljnih organizacij tudi za pokritje skupnih potreb njenih delavcev, če jih ne morejo pokriti iz svojega dohodka.

50. člen

Delavci temeljnih organizacij združujejo sredstva iz svojih skladov skupne porabe v višini, določil s skupnim samoupravnim planom Lika z namenom, da se krijejo skupne potrebe, zlasti pa:

- investicijska vlaganja v objekte družbenega standarda ter njihovo vzdrževanje,
- stanovanjska izgradnja,
- regresiranje prehrane, letnega oddiha, bivanja v samskih domovih in podobno, ki ima značaj skupne porabe,
- za skupne aktivnosti in potrebe družbeno-političnih organizacij in društev Lika,
- za potrebe delavcev Lika na področju izobraževanja, ljudske obrambe in podobno,
- za dopolnilne naložbe in sprejete obveznosti do širših družbenih potreb SIS, KS, organizacij in društev.

Iz združenih sredstev skupne porabe pridobivajo delavci temeljnih organizacij pravice in sprejemajo obveznosti po skupaj dogovorjenih osnovah in merilih.

51. člen

Temeljna organizacija lahko sredstva, ki jih ni sama porabila, združila ali posodila v okviru delovne organizacije, združuje ali posoja sama ali skupaj z drugimi temeljnimi organizacijami Lika, drugim organizacijam združenega dela. V tem primeru združuje ali posoja sredstva predvsem zaradi:

- razširitev sodelovanja pri surovinah ali izdelkih,
- organiziranje skupne proizvodnje,
- skupne nabave materialov, surovin, sredstev,
- uresničevanja drugih skupnih ciljev.

52. člen

Delavci temeljnih organizacij določijo skupne osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo s samoupravnim sporazumom. Te skupne osnove so izražene zlasti:

- v enotnem vrednotenju določenih del in nalog,
- v enotnem sistemu normativov dela,
- v enotnem sistemu merjenja učinka,
- v enotnih nadomestilih in povračilih,
- v enotnem kriteriju udeležbe v minulem delu.

Način delitve sredstev za osebne dohodke in gibanje osebnega dohodka med letom določajo delavci temeljnih organizacij z vsakoletnim skupnim planom — samoupravnim planom Lika.

53. člen

Pri delitvi sredstev za osebne dohodke bodo temeljne organizacije upoštevale določbe družbenega dogovora o družbeno-ekonomski politiki, družbenega dogovora o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke in samoupravne sporazume o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter čistega dohodka.

54. člen

Določila predhodnih členov glede delitve sredstev za osebne dohodke veljajo in se uporabljajo tudi za delavce skupnih služb. Natančnejša merila pa so opredeljena v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

5. Oblikovanje dohodka v skupnih službah

55. člen

Skupne službe pridobivajo prihodek v svobodni menjavi dela s temeljnimi organizacijami. Izhodišča za svobodno menjavo dela, ki bodo podrobneje obdelana v sporazumu o pravicah, obveznostih in odgovornostih med skupnimi službami in temeljnimi organizacijami, so naslednja:

- skupne službe pridobivajo svoj celotni prihodek iz dohodka temeljnih organizacij in s prodajo storitev izven Lika,

- na tak način pridobljeni celotni prihodek namenijo pokrivanju materialnih stroškov, ki so vezani na opravljanje njihovega dela; amortizacije delovnih sredstev, ki jih uporabljajo, v kolikor ni obračunana že neposredno v temeljnih organizacijah; ter za osebne dohodke in skupno porabo,

- celotni prihodek pridobivajo skupne službe glede na obseg, kvaliteto in vrsto nalog in opravil, ki jih opravijo za temeljne organizacije ter v odvisnosti od uspeha temeljnih organizacij,

- z letnim planom pripravijo skupne službe in uskladijo s temeljnimi organizacijami, temeljne organizacije pa sprejemajo program dejavnosti, predvidenih stroškov, števila in strukture zaposlenih in potrebnih sredstev skupnih služb,

- temeljne organizacije predvidijo del dohodka za prihodek skupnim službam v skladu z zanje opravljenimi storitvami ali posredno — sorazmerno z opravljenim delom,

- skupne službe med letom dobivajo akontacijo prihodka, ki je praviloma — v kolikor ne pride do večjih odstopanj v uspehu temeljnih organizacij, delu ali stroških skupnih služb — enaka planiranemu prihodku,

- ob ugotovitvi uspešnosti poslovanja temeljnih organizacij, ki je razvidna predvsem iz ustvarjenega dohodka in uspešnosti poslovanja skupnih služb, ki je razvidna iz specifičnih v naprej določenih meril za vrste dejavnosti, se izvede dokončen obračun pridobivanja prihodka skupnih služb,

- prihodek skupnih služb tako zavisi od njenega dela ter od uspeha temeljnih organizacij. Delitev osebnih dohodkov delavcev skupnih služb je urejena s skupnim sporazumom delavcev Lika o skupnih osnovah in merilih za razporejanje sredstev za osebne dohodke. Osební dohodki delavcev so odvisni od uspešnosti njihovega dela, dela skupnih služb in uspešnosti dela temeljnih organizacij,

- skupne službe svoje občasno proste zmogljivosti koristijo za storitve drugim organizacijam združenega dela izven Lika. Pri tem se jim prizna cena storitev do višine dejanskih stroškov kot dobropis — znižanje stroškov. Razliko med dejanskimi stroški in ceno storitev pa lahko uporabijo za namene navedene v naslednjem členu.

56. člen

Delavci skupnih služb uporabljajo ustvarjeno amortizacijo, del prihodka, ki je rezultat njihovega boljšega dela ter v zadnji alineji prejšnjega člena navedeno razliko tako, da z letnim planom, ki ga sprejemajo tudi temeljne organizacije, predlagajo program porabe navedenih sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo. V kolikor skupne službe teh sredstev ne potrebujejo v posameznem letu, jih temeljne organizacije uporabijo za druge namene.

Temeljne organizacije so sporazumne, da za delovna sredstva, ki jih uporabljajo skupne službe, združujejo svoja sredstva. Namen in višino združevanja določijo s samoupravnim planom, za delovna sredstva večjih vrednosti, ki štejejo za investicijske projekte, pa še posebej sklepajo, kot pri vseh investicijskih projektih.

57. člen

Skupne službe imajo svoj sklad skupne porabe, namenjen osebni in skupni porabi delavcev skupnih

služb. Skupne službe združujejo tudi sredstva, ki so namenjena potreban, navedenim v 50. členu tega sporazuma.

58. člen

V primerih hujših motenj pri delu skupnih služb ter v primerih, določenih z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti Lika, imajo skupne službe enake pravice in obveznosti glede tistih rezervnih sredstev, ki jih temeljne organizacije združujejo za skupne solidarnostne namene.

6. Računovodstvo

59. člen

Računovodstvo mora biti organizirano tako, da je omogočen stalen in popoln pregled v vsa vrednostno izražena dejstva, ki so pomembna za delo in odločanje delavcev temeljnih organizacij in skupnih služb ter da so razvidni vsi viri skupnega prihodka.

Obdelava vseh finančno-računovodskih podatkov, prikazovanje rezultatov poslovanja se opravlja za vse temeljne organizacije in skupne službe po enotnem sistemu, ki ga predpisuje zakon in samoupravni splošni akti Lika, temeljnih organizacij in skupnih služb.

60. člen

Za vsak primer združevanja sredstev v eno ali več temeljnih organizacij, oziroma druge organizacije združenega dela izven Lika, se mora v teh sredstvih in poslovnih uspehih voditi posebno knjigovodstvo v skladu z zakonskimi predpisi.

61. člen

S skupnimi oziroma usklajenimi samoupravnimi splošnimi akti Lika in temeljnih organizacij ter skupnih služb, urejajo organizacijo in način vodenja knjigovodstva ter finančnega poslovanja.

62. člen

Vse temeljne organizacije, skupne službe in delovna organizacija imajo žiro račune pri službi družbenega knjigovodstva, preko katerih urejajo vse finančno-računovodske odnose med seboj in do tretjih oseb.

S posebnim samoupravnim splošnim aktom temeljne organizacije določijo finančno-obračunska razmerja v zvezi s pridobivanjem skupnega prihodka, ki jih bodo urejale preko skupnega žiro računa delovne organizacije. Pravice in obveznosti posameznih temeljnih organizacij iz teh razmerij bodo udeležence v skupnem prihodku poračunale v dogovorjenih časovnih razdobjih preko svojih žiro računov na podlagi dogovorjenih osnov in meril za razporejanje skupnega prihodka.

63. člen

Temeljne organizacije ustanovijo v okviru skupnih služb v skladu z zakonom o temeljnih bančnega in kreditnega sistema posebno finančno službo, ki opravlja naloge in ima pristojnosti, kot jih določa posebni samoupravni splošni akt o ustanovitvi in poslovanju posebne finančne službe.

Natančnejše določbe o delovanju posebne finančne službe, njenih nalogah in pooblastilih in njeno poslovanje, ureja samoupravni splošni akt iz 62. člena tega sporazuma.

64. člen

Da bi delavci v temeljnih organizacijah smotrno in racionalno odločali o dohodku temeljne organizacije pripravi računovodstvo podatke, s katerimi se izkazujejo rezultati dela delavcev in poslovanje temeljne organizacije. Ti podatki morajo biti pripravljeni v

obsegu in rokih, ki jih predvidevajo zakonski predpisi in samoupravni splošni akti temeljnih organizacij in Lika.

7. Sanacija

65. člen

Kadar temeljna organizacija ne dosega s planom predvidene poslovne rezultate (ne izvršuje dobave surovin, ali ne opravlja storitev v dogovorjenem obsegu, rokih, kvaliteti, ne dosega dogovorjene minimalne akumulacije, dogovorjene osebne dohodke in podobno) in ni pričakovati, da se bo stanje izboljšalo, je poslovodni organ temeljne organizacije dolžan predložiti delavskemu svetu temeljne organizacije ukrepe, ki jih je potrebno uveljaviti, da se stanje uredi.

Pri izdelavi ukrepov za odpravo motenj v poslovanju ali za sanacijo, mora poslovodni organ temeljne organizacije zahtevati pomoč delavcev skupnih služb in poslovnih organov temeljnih organizacij, ki so kot dobavitelji ali kupci z dobavo, oziroma prodajo proizvodov temeljne organizacije, sokrivi za motenje oziroma izgubo.

66. člen

Poslovodni organ Lika sestavi in predloži program ukrepov zaradi razlogov iz 65. člena tega sporazuma, oziroma sanacijski program v primeru zakonske sanacije, če poslovodni organ temeljne organizacije ne predloži ukrepov oziroma sanacijskega programa v 30 dneh od dneva, ko se je ugotovilo, da temeljna organizacija posluje z izgubo, ali da so nastale motnje v njenem poslovanju.

67. člen

Če je posamezna temeljna organizacija izkazala izgubo in če te niso pokrile temeljne organizacije, ki z njo združujejo delo in sredstva, nepokrito izgubo pokrijejo z združevanjem dohodka ostale temeljne organizacije iz združenih sredstev rezerv oziroma z združevanjem dohodka.

Če je za odpravo motenj v poslovanju potrebno združevanje sredstev ostalih temeljnih organizacij, združujejo sredstva najprej temeljne organizacije, ki z njo združujejo delo in sredstva. Če ta sredstva ne zadostujejo, preostala potrebna sredstva zagotavljajo ostale temeljne organizacije.

Pogoji in način za izvedbo zakonske sanacije z ozirom na obseg in vrsto izgub določi delavski svet Lika, s tem, da mu posreduje svoja stališča in predloge delavski svet temeljne organizacije.

V kolikor delavski svet delovne organizacije ugotovi, da delavski svet temeljne organizacije ni sprejel ukrepov za odpravo motenj v njenem poslovanju, ali ti ukrepi ne morejo zagotoviti učinkovito odpravo motenj, oziroma se ukrepi ne izvajajo v potrebnem obsegu, sprejme ukrepe za odpravo motenj delavski svet Lika in hkrati določi način in pogoje njihovega izvajanja.

IV. KOORDINIRANJE DELOVNEGA PROCESA

68. člen

Delavci temeljnih organizacij in skupnih služb so dolžni, da s svojim delom pri opravljanju določenih del in nalog, ki so jim zaupane, aktivno sodelujejo pri koordiniranju delovnega procesa temeljnih organizacij, tako v odnosu medsebojnega poslovanja, kot v odnosu do drugih organizacij združenega dela.

69. člen

Pri koordiniranju delovnega procesa so zlasti dolžni, da aktivno sodelujejo delavski sveti in izvršilni or-

gani Lika, temeljnih organizacij, skupnih služb, poslovodni organi Lika in temeljnih organizacij ter drugi odgovorni delavci v temeljnih organizacijah in skupnih službah, kakor tudi drugi organi in službe.

Organi, delavci in službe iz prvega odstavka tega člena koordinirajo opravljanje nalog, ki izhajajo iz ustavnih, zakonskih in samoupravnih splošnih aktov ter določenih pooblastil.

70. člen

Koordiniranje delovnega procesa je predvsem v:

- izvajanju sprejete poslovne politike in ukrepov za njeno izvrševanje,
- izvrševanju planov temeljnih organizacij in Lika ter sprejemanju ukrepov za uresničevanje planov,
- zagotovitvi delovnih predmetov in sredstev,
- zagotovitvi ustreznih kadrov,
- organizaciji dela pri ustvarjanju pogojev za kvalitetno in učinkovito delo ter opravljanje nalog,
- ustvarjanju pogojev za pravilne medsebojne odnose, ki so potrebni pri izvajanju delovnega procesa.

71. člen

Za uspešno koordiniranje delovnega procesa vzpostavljajo poslovni organi temeljnih organizacij in poslovodni organ Lika medsebojna razmerja, ki temeljijo na medsebojnem sodelovanju in sporazumevanju v okviru njihovega delovnega področja ter pooblastil na podlagi zakona, tega samoupravnega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov.

Poslovodni organi temeljnih organizacij so dolžni, da izvršujejo ukrepe, ki jih je sprejel poslovodni organ Lika, delavski svet in izvršilni organi temeljnih organizacij in Lika, kadar je potrebno zaradi nemoženega poteka delovnega procesa izvršiti določena dela ali naloge s področja dejavnosti temeljne organizacije.

72. člen

Poslovodni organ Lika je dolžan zagotoviti sodelovanje poslovodnim organom temeljnih organizacij zlasti pri:

- oblikovanju poslovne politike Lika,
- sestavi planov Lika,
- usklajevanju delovnih procesov v Liku,
- analiziranju vzrokov odstopanj od planiranih ciljev Lika in temeljnih organizacij ter oblikovanju ustreznih ukrepov,
- reševanju drugih zadev Lika, ki jih določa ta sporazum, statut in drugi samoupravni splošni akti,

Na podlagi pooblastil in navodil poslovodnega organa Lika izvršujejo delavci organizacijskih enot skupnih služb, posebno pa še delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, v okviru njihovega delokroga del nalog, ki izhajajo iz koordiniranja delovnega procesa.

73. člen

Če pride med poslovodnimi organi temeljnih organizacij do nesoglasja, mora vsak poslovodni organ temeljne organizacije o tem obvestiti delavski svet, samoupravno delavsko kontrolo in sindikat svoje temeljne organizacije ter delavski svet, samoupravno delavsko kontrolo in sindikat tiste temeljne organizacije ali skupnih služb, s katerim poslovodni organom ne soglaša.

V nujnih primerih in v primerih, ko bi nastala večja škoda ali bil ogrožen delovni proces, če se posamezni sklep ne bi izvršil, gre spor med poslovodnimi organi pred arbitražno komisijo.

Spori iz prvega odstavka tega člena veljajo za nujne in jih je potrebno rešiti v roku petih dni od dneva kršitve oziroma neizvršitve sklepa.

74. člen

Poslovodni organ temeljne organizacije in poslovodni organ Lika imata pravico in dolžnost obvestiti de-

lavski svet temeljne organizacije in delavski svet Lika, če oceni, da je poslovodni organ druge temeljne organizacije ali delovne organizacije prekoračil pooblastila, da ravna v nasprotju s samoupravnim sporazumom o osnovah plana, s samoupravnim sporazumom o združitvi, s plani in z dogovorjeno poslovno politiko ter da ne izpolnjuje svojih obveznosti ali da jih ne izpolnjuje v redu.

V. SAMOUPRAVLJANJE

75. člen

Delavci uresničujejo samoupravljanje in odločajo o skupnih zadevah, dogovorjenih s tem sporazumom, preko delegatov v delavskem svetu Lika in v drugih samoupravnih organih.

Delegati in člani skupnih samoupravnih organov opravljajo tudi druge zadeve, katere jim delavci temeljnih organizacij poverijo s samoupravnim sporazumom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

76. člen

V temeljnih organizacijah in skupnih službah delavci odločajo o neodtujljivih pravicah z osebnim izjavljanjem — z referendumom, preko zborov delavcev ter s podpisovanjem o zadevah in vprašanjih, ki jih določajo statuti temeljnih organizacij in skupnih služb.

77. člen

Poleg zadev, določenih s statuti temeljnih organizacij in skupnih služb odločajo delavci z referendumom tudi o naslednjih skupnih zadevah:

- samoupravnem sporazumu o združitvi Lika z drugimi delovnimi organizacijami in skupnostmi,
- statutu Lika in statutu SOZD,
- samoupravnem sporazumu o osnovah planov Lika,
- o osnovah in merilih za razporejanje sredstev za osebno in skupno porabo,
- sklepih, ki se nanašajo na odpoved pravice do povrnitve združenih sredstev, oziroma do nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi,
- o drugih zadevah, ki jih predvideva zakon in ta sporazum.

Pred referendumom o teh zadevah sindikalna organizacija organizira in vodi javno razpravo skladno z določili statutov temeljnih organizacij in skupnih služb.

78. člen

Delavski svet določa predloge za zadeve naštete v prejšnjem členu, referendum pa razpišejo delavski sveti temeljnih organizacij in skupnih služb. Predlog je sprejet, če se na referendumu izreče za predlog več kot polovica vseh delavcev vsake posamezne temeljne organizacije in skupnih služb.

1. Delavski svet Lika

79. člen

Delavci so sporazumni, da oblikujejo delavski svet Lika kot organ, ki upravlja delo in poslovanje delovne organizacije.

Delavski svet sestavljajo delegati temeljnih organizacij in skupnih služb, sorazmerno s številom delavcev v vsaki temeljni organizaciji in skupnih službah.

Vsaka temeljna organizacija in skupne službe delegirajo najmanj dva delegata.

80. člen

Delegati volijo delavci temeljnih organizacij in skupnih služb neposredno na tajnih volitvah, ki jih razpisuje delavski svet Lika.

Mandat delegatov temeljnih organizacij in skupnih služb traja v delavskem svetu Lika dve leti. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen v delavski svet Lika.

81. člen

V delavski svet Lika ne morejo biti izvoljeni poslovodni organ delovne in temeljne organizacije ter delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

82. člen

Delegati se morajo pri soodločanju o vprašanjih, ki se nanašajo na ustvarjanje materialnih obveznosti temeljnih organizacij, oziroma o drugih vprašanjih, ki jih določajo statuti temeljnih organizacij in ta sporazum, ravnati in glasovati skladno s stališči delavcev ali delavskih svetov temeljnih organizacij, katerih delegati so.

Če delegati soodločajo o zadevah, o katerih se delavci osebno ne izjavljajo, se morajo ravnati in glasovati skladno s smernicami, ki so jih določili delavci ali delavski sveti temeljnih organizacij in skupnih služb.

83. člen

Kadar delavski svet Lika odloča o vprašanjih, o katerih se delavci skladno z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti osebno izjavljajo, sprejema sklepe v soglasju z vsemi temeljnimi organizacijami in skupnimi službami. Pri glasovanju o teh zadevah se za vsako temeljno organizacijo in skupne službe šteje le en glas, čeprav seji prisostvuje in za sklep glasuje več delegatov posamezne temeljne organizacije ali skupnih služb.

84. člen

Šteje se, da je soglasje doseženo tudi v primerih, če seji zaradi opravičljivih razlogov ne prisostvuje niti en delegat določene temeljne organizacije ali skupnih služb, delavskemu svetu Lika pa je predložen pisмени sklep delavskega sveta te temeljne organizacije, oziroma skupnih služb, ki ga podpiše predsednik delavskega sveta.

85. člen

Delegati v delavskem svetu Lika so za svoje delo odgovorni delavcem temeljnih organizacij in skupnih služb, ki so jih izvolili, in njihovim delavskim svetom.

Delegati, ki se ne ravnajo in ne glasujejo v skladu s stališči in smernicami, ki so jih določili delavci ali delavski sveti temeljnih organizacij, oziroma skupnih služb, ali jih ne obveščajo o svojem delu in o delu delavskega sveta Lika, oziroma o vprašanjih, pri katerih se delegati niso zedinili, kršijo delegatske obveznosti in jih lahko delavci odpokličejo na način in pod pogoji, ki jih določa statut Lika, oziroma statut temeljne organizacije in skupnih služb.

86. člen

Podrobnosti o volitvah, načinu glasovanja, ugotavljanju izida glasovanja, o večini, ki je potrebna za veljavnost sklepov, ter pravicah in obveznostih delegatov ureja statut Lika in drugi samoupravni splošni akti.

87. člen

Delavskemu svetu Lika delavci temeljnih organizacij in skupnih služb določajo naslednja področja delovanja in nalog:

1. Določa predloge, usklajuje in razglasi:

- samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij v Liko,
- statut Lika,
- samoupravne sporazume o združevanju dela in sredstev, razporejanju skupnega prihodka in dohodka, o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in sredstev za osebno ter skupno porabo,
- poslovno politiko Lika in ukrepe za njeno izvajanje.

2. Sprejema:

- samoupravne splošne akte, za katerega ga pooblašča ta sporazum,
- plane Lika,
- smernice in stališča za plane in programe s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- ukrepe za izvajanje sprejetih planov in programov,
- zbirne periodične obračune in zbirni zaključni račun Lika,
- samoupravne sporazume o pristopu Lika v poslovna združenja in interesne skupnosti s področja gospodarstva,
- skupne sanacijske programe za Liko ali za temeljno organizacijo, ki sanacijskega programa oziroma programa ukrepov za odpravo motenj ni sprejela.

3. Odločba:

- o namenski uporabi združenih sredstev za skupne investicije in skupno porabo, oziroma družbeni standard,
- o drugih zadevah skupnega pomena za Liko.

4. Voli in razrešuje:

- predsednika in namestnika predsednika delavskega sveta Lika,
- izvršilne organe delavskega sveta,
- delegate Lika v organizacijah posebnega družbenega pomena, v poslovnih združenjih in v interesnih skupnostih s področja gospodarstva.

5. Imenuje in razrešuje:

- poslovni organ Lika,
- delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za opravljanje skupnih zadev,
- stalne in občasne komisije.

6. Daje smernice:

- poslovnemu organu Lika,
- izvršilnim organom delavskega sveta Lika in nadzira njihovo delo.

7. Opravlja druge zadeve iz svojega delovnega področja, ki jih določajo zakon, ta sporazum, statut Lika in drugi samoupravni splošni akti.

2. Izvršilni organi

88. člen

Delavski svet Lika izvoli naslednje izvršilne organe:

- odbor za gospodarstvo,
- odbor za kadre in družbeni standard,
- odbor za splošne zadeve,
- odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Po potrebi lahko delavski svet Lika izvoli tudi druge izvršilne organe.

89. člen

Člane izvršilnih organov voli delavski svet Lika izmed svojih članov in izmed drugih delavcev temeljnih organizacij in skupnih služb, na predlog sindikalne organizacije Lika, na prvi seji z javnim glasovanjem.

V izvršilne organe ne morejo biti izvoljeni tisti delavci, ki skladno s tem sporazumom ne morejo biti izvoljeni v delavski svet Lika.

90. člen

Člane izvršilnih organov delavski svet voli za dve leti. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen v izvršilni organ.

Člani izvršilnih organov so za svoje delo odgovorni delavskemu svetu Lika. Zaradi neizpolnjevanja nalog lahko delavski svet Lika odpokliče posameznega člana ali razreši celotni izvršilni organ, pod pogoji in na način, ki ga določi statut Lika.

91. člen

Delavski svet Lika lahko razveljavi sklep ali zadrži ukrep, ki ga je sprejel izvršilni organ, če sodi:

- da je s tem ukrepom ali sklepom kršil določila samoupravnega splošnega akta,
- da je s sklepom ali ukrepom kršil načrtano politiko poslovanja,
- da z ukrepom ne izpolnjuje sklepov delavskega sveta Lika, sklepov delavcev temeljnih organizacij in skupnih služb, ki so jih sprejeli z osebnim izjavljanjem.

92. člen

Odbor za gospodarstvo šteje 7 članov, delavski svet Lika pa mu poverja izvršilne zadeve za naslednja področja delovanja:

1. Sprejema stališča do:

- predlogov poslovne politike Lika,
- zbirnih periodičnih obračunov in zbirnega periodičnega obračuna Lika,
- gibanje stroškov, dohodka in osebnih dohodkov,
- predlogov sporazumov o združevanju dela in sredstev, razporejanja skupnega prihodka in dohodka in njihovega izvajanja.

2. Predlaga:

- plane, programe, razvojne načrte Lika,
- ukrepe v zvezi z rezultati zbirnih periodičnih obračunov in zbirnega zaključnega računa Lika,
- ukrepi v zvezi z gibanjem stroškov, dohodkov in osebnih dohodkov,
- ukrepi v zvezi z izvajanjem sporazumov o združevanju dela in sredstev, razporejanjem skupnega prihodka in skupnega dohodka ter dohodka.

3. Daje smernice:

- poslovnemu organu za izvrševanje sklepov delavskega sveta Lika, ki sodijo v njegovo delovno področje.

4. Izvršuje:

- sklepe delavskega sveta Lika s področja gospodarjenja in poslovne politike,
- sklepe s področja razvoja, raziskav, izumov in racionalizacij ter usmerja tovrstno dejavnost,
- ostale konkretne naloge, ki jih zahteva delavski svet Lika,
- naloge, ki jih podrobneje določa statut Lika.

93. člen

Odbor za kadre in družbeni standard šteje 7 članov, delavski svet Lika pa mu poverja izvršilne zadeve za naslednja področja delovanja:

1. Spremlja:

- kadrovanje na delovna mesta delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki opravljajo skupne zadeve,
- namensko koriščenje združenih sredstev sklada skupne porabe.

2. Predlaga:

- program kadrov,
- program izobraževanja in štipendiranja,

- program skupnih preventivnih in sanacijskih ukrepov s področja varstva pri delu in varstva okolja,
- program gradnje objektov družbenega standarda,
- program sklada za stanovanj,
- predlog vrstnega reda prosilcev za stanovanja.

3. Usklajuje kadrovske politiko med temeljnimi organizacijami in skupnimi službami.

4. Odobrava strokovno usposabljanje in specializacijo delavcev doma in v tujini ter spremlja uspešnost usposabljanja.

5. Obravnava vloge delavcev za dodelitev stanovanj.

6. Posameznim prosilcem dodeljuje stanovanja iz skupnega sklada po potrjenem vrstnem redu.

7. Odobrava dodelitev posojila delavcem za individualno stanovanjsko gradnjo ali nakup stanovanja.

8. Sklepa o vlogah posameznih prosilcev, društev in organizacij v okviru pooblastil in odobrenih sredstev v te namene.

9. Izvršuje:

- sklepe delavskega sveta Lika s področja kadrovske politike in družbenega standarda,
- konkretne naloge, ki jih zahteva delavski svet Lika,
- ostale naloge, določene s statutom Lika.

94. člen

Odbor za splošne zadeve šteje 7 članov, delavski svet Lika pa mu poverja izvršilne zadeve za naslednja področja delovanja:

1. Predlaga statut in druge samoupravne splošne akte, ki jih sprejema delavski svet Lika,

2. Predlaga samoupravne sporazume in druge samoupravne splošne akte, ki jih usklajuje in razglasa delavski svet Lika.

3. Usklajuje predloge samoupravnih splošnih aktov, ki jih sprejemajo temeljne organizacije in skupne službe.

4. Sprejema organizacijske predpise s samoupravnih področij delovanja, ki so pomembna za delovno organizacijo,

5. Spremlja službena potovanja v tujino in sprejema poročila o uspešnosti teh potovanj.

6. Izvršuje:

- konkretne naloge, ki jih določi delavski svet Lika,
- naloge, ki jih podrobneje določa statut Lika.

7. Spremlja izvajanje samoupravnih splošnih aktov v Liku in o tem poroča delavskemu svetu.

8. Obravnava in sklepa o vlogah posameznih prosilcev, društev in organizacij v okviru pooblastil in odobrenih sredstev v te namene.

95. člen

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito šteje 11 članov. Zaradi posebnega družbenega pomena v odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito delegirajo po enega delegata družbenopolitične organizacije Lika: zveza komunistov, sindikalna organizacija in zveza socialistične mladine.

Po svojem položaju so člani odbora: predsednik delavskega sveta Lika, poslovodni organ Lika in referent za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Ostale člane voli delavski svet Lika izmed delegatov v delavskem svetu Lika in ostalih delavcev temeljnih organizacij in skupnih služb, ki so lahko izvoljeni v delavski svet.

96. člen

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ima naslednje pristojnosti in naloge:

1. Spremlja varnostne razmere in stanje v Liku,
2. Sprejema razvojni in obrambni načrt Lika,
- skrbi za organiziranje in usposabljanje enot civilne ter narodne zaščite,

4. Usklajuje obrambne priprave in izvajanje družbene samozaščite v Liku in z obrambnimi pripravami v občini.

5. Predlaga pristojnim upravnim organom za ljudsko obrambo v občini razporeditev delavcev, ki so vojaški obvezniki, na delovno dolžnost v enote civilne in narodne zaščite,

6. Poroča delavskemu svetu Lika o stanju ljudske obrambe in družbene samozaščite v Liku,

7. Izvršuje sklepe delavskega sveta Lika s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite in ostale sklepe, ki jih določa zakon ter drugi splošni akti Lika.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito sodeluje v obrambnih pripravah in izvajanju družbene samozaščite s krajevnimi skupnostmi, v katerih so posamezne temeljne organizacije.

3. Odbor samoupravne delavske kontrole Lika

97. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole je skupni organ delavskega nadzora temeljnih organizacij, preko katerega delavci uresničujejo varstvo samoupravnih pravic, nadzirajo izvajanje dogovorjenih skupnih zadev in porabo združenih sredstev.

98. člen

V odbor samoupravne delavske kontrole delavci vsake temeljne organizacije in skupnih služb neposredno izvolijo po dva delegata. Odbor šteje 10 članov. Delegati volijo za dve leti in nihče ne more biti izvoljen več kot dvakrat zaporedoma.

Za delegata v odbor samoupravne delavske kontrole ne more biti izvoljen član skupnih samoupravnih organov in tudi ne delavec, ki po določbah tega sporazuma ne more biti izvoljen kot delegat v delavski svet Lika.

99. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole deluje na vseh skupnih področjih poslovanja in samoupravljanja, zlasti pa nadzira:

1. Izvajanje tega sporazuma, statuta, drugih skupnih samoupravnih sporazumov in splošnih aktov, sklepov delavcev, samoupravnih organov ter poslovnega organa;

2. Uveljavljanje samoupravnih pravic in obveznosti delavcev;

3. Odgovorno in smotrno izkoriščanje ter razpolaganje z družbenimi sredstvi;

4. Razporejanje čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in skupno porabo;

5. Poslovanje s tujimi in domačimi partnerji;

6. Obveščanje delavcev o vprašanjih, pomembnih za odločanje in kontrolo.

Odbor opravlja tudi druge naloge, določene s statutom Lika in pravilnikom o organiziranju ter delu samoupravne delavske kontrole.

100. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole deluje in sklepa na sejah. Problematiko obravnava na lastno pobudo, na pobudo posameznega delavca, samoupravne delovne skupine, samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, služb, družbenega pravobranilca samoupravljanja in organov družbenopolitičnih skupnosti.

101. člen

Člani odbora samoupravne delavske kontrole morajo o svojem delu in delu odbora ter o ugotovitvah občasno poročati delavcem temeljnih organizacij in skupnih služb, ki so jih izvolili in katerim odgovarjajo za svoje delo.

O svojem delu in delu odbora ter ugotovitvah morajo člani odbora samoupravne delavske kontrole obveščati tudi sindikalne organizacije temeljnih organizacij in skupnih služb.

102. člen

Pravice, dolžnosti in odgovornosti članov odbora samoupravne delavske kontrole urejajo statut, pravilnik o organiziranju in delu samoupravne delavske kontrole ter drugi samoupravni splošni akti.

Statut Lika določa tudi pogoje in način za odpoklic člana samoupravne delavske kontrole pred iztekom dobe, za katero je bil izvoljen. Odpoklic predlaga sindikalna organizacija.

4. Odločanje delavcev po delegatih v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti

103. člen

Delavci temeljnih organizacij in skupnih služb so sporazumni, da ima praviloma vsaka delegacija temeljne organizacije eno delegatsko mesto v zboru združenega dela skupščine občine Vrhnika. V kolikor posamezna temeljna organizacija ali skupne službe nimajo svojega delegatskega mesta, se te delegacije povezujejo v konferenco delegacij v skladu z odlokom skupščine občine Vrhnika.

Delegacije temeljnih organizacij in skupnih služb za delegiranje delegatov v zbor uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti imajo praviloma svoje delegatsko mesto v tem zboru. V kolikor delegacije posamezne temeljne organizacije oziroma skupnih služb nima svojega delegatskega mesta v skupščini samoupravne interesne skupnosti, se te delegacije povezujejo v konferenco delegacij.

Način delegiranja delegatov v konference delegacij se določi s posebnim poslovnikom.

104. člen

V organe upravljanja v poslovnih skupnostih, bankah, skupnostih premoženjskega in osebnega zavarovanja ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti delegira delegate delavski svet Lika.

105. člen

Določbe glede pravic, dolžnosti in odgovornosti delegatov v delavskem svetu Lika se smiselno uporabljajo tudi za delegate v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

5. Obveščanje

106. člen

Poslovanje in upravljanje Lika ter temeljnih organizacij je javno in pod neposrednim nadzorom delavcev, njihovih samoupravnih organov, sindikata, družbenega pravobranilca samoupravljanja ter družbenopolitičnih skupnosti.

107. člen

Delavci imajo pravico, da so obveščeni o delu samoupravnih in poslovnih organov.

Organi s prvega odstavka tega člena morajo zagotoviti redno, pravočasno, resnično in popolno obveščanje delavcev o celotnem poslovanju Lika, temeljnih organizacij in skupnih služb, predvsem o:

- stanju proizvodnje, produktivnosti ter izpolnjevanju samoupravnega letnega plana,
- materialno finančnem stanju,
- pridobivanju in delitvi dohodka,

- kazalcih za izkazovanje delovnih uspehov,
- uporabi združenih sredstev in rezultatov, doseženih z združevanjem dela in sredstev,
- drugih vprašanjih, ki so pomembna za njihov družbeno-ekonomski položaj.

Samoupravni in poslovodni organi ter drugi odgovorni delavci morajo pravočasno, resnično in popolno obveščati delavce o svojem delu na način, ki omogoča delavcem oblikovanje stališč in sprejemanje odločitev.

108. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da strokovne naloge s področja informativne dejavnosti opravljajo skupno.

Notranje in zunanje informacije, namenjene samoupravnim in poslovnim organom, delavcem, družbenopolitičnim organizacijam ter delegacijam, ki jih določa poseben pravilnik o samoupravnem obveščanju, se zbirajo v posebni strokovni službi skupnih služb, ki jih po dogovorjenem postopku posreduje ustreznim organom.

Delovanje s področja obveščanja usmerja poseben družbeni organ — odbor za obveščanje, ki šteje devet članov in ga sestavljajo: delegat sindikalne organizacije, delegat ZK, delegat zveze socialistične mladine, delegat delavskega sveta vsake temeljne organizacije in skupnih služb ter delegat delavskega sveta Lika.

Na sejah odbora sodeluje delavec strokovne službe, ki je dolžan za pripravo gradiva s področja obveščanja.

Odbor za obveščanje je za svoje delo odgovoren delavskemu svetu Lika in družbenopolitičnim organizacijam Lika.

109. člen

Temeljne organizacije soglašajo, da se s skupnim pravilnikom o samoupravnem obveščanju določijo informacijska sredstva in načini obveščanja, nosilce nalog in njihovo odgovornost ter pristojnosti za obveščanje.

Temeljne organizacije bodo izdajale skupno glasilo »Naše delo« in druge publikacije.

110. člen

S skupnim pravilnikom o poslovni tajnosti določijo temeljne organizacije obseg poslovne tajnosti za Liko in temeljne organizacije ter sankcije za kršitev.

VI. POSLOVODNI ORGAN

111. člen

Liko ima individualni poslovodni organ, ki se imenuje direktor.

Direktor je za svoje delo odgovoren delavcem in delavskemu svetu delovne organizacije.

112. člen

Glavnega direktorja izvoli delavski svet Lika po javnem razpisu, ki ga opravi razpisna komisija, in sicer za mandatno dobo 4 let. Po preteku mandatne dobe je lahko ponovno imenovan za opravljanje te funkcije.

113. člen

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje, razen z zakonom predpisanih, še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo tehnične ali pravno-ekonomske stroke in 5 let uspešnega dela v gospodarstvu oziroma v družbenopolitičnih skupnostih ali organizacijah,

- da je angažiran družbenopolitični delavec z ugle-
dom v širši družbeni skupnosti,
- da ima ustvarjalen odnos do uveljavljanja in
uresničevanja samoupravljanja, do naše politične us-
meritve, da je pošten, da odgovorno gospodari z druž-
benimi sredstvi, da spoštuje zakonitost, da ima pra-
vilen odnos do ljudi ter, da je sposoben povezovati
pravice z dolžnostmi in odgovornostmi.

114. člen

Direktor ima sledeče pristojnosti, odgovornosti in
naloge:

- vodi poslovanje Lika;
- sklepa o zadevah, ki se nanašajo na celotno de-
lovno organizacijo (prodaja, nabava, finance in ostalo);
- koordinira delo poslovnih organov temeljnih
organizacij pri opravljanju njihovih operativnih nalog;
- daje predloge za letni, srednjeročni in dolgoročni
plan Lika;
- sprejema poslovne odločitve za uresničevanje pla-
nov, sporazumov, dogovorov in podobno;
- analizira četrtletne in letne zaključne račune
ter ustrezno ukrepa;
- daje predlog in kontrolira investicije, ki se oprav-
ljajo iz združenih sredstev;
- predlaga statusne spremembe;
- predlaga večje spremembe v razvoju organiza-
cije dela in sistema poslovanja;
- skrbi za zakonitost pri poslovanju Lika;
- pravočasno izvršuje odločitve in sklepe samo-
upravnih organov in daje predloge;
- skrbi in je odgovoren za zakonitost delovanja
delavskega sveta in izvršilnih organov Lika;
- zastopa in predstavlja Liko skladno s tem spo-
razumom;
- vodi delo s področja ljudske obrambe in druž-
bene samozaščite;
- vodi skupne službe;
- opravlja druge naloge, ki jih določajo zakon, ta
sporazum in drugi samoupravni splošni akti;

115. člen

Direktor lahko v okviru svojega delovnega področja
pooblasti posamezne delavce s posebnimi pooblastili
in odgovornostmi skupnih služb za opravljanje dolo-
čenih nalog iz 114. člena tega sporazuma.

116. člen

Glavni direktor sklene delovno razmerje ter uresni-
čuje pravice in dolžnosti iz dela v skupnih službah.

VII. SKUPNI POSLI IN INTERESI

117. člen

Temeljne organizacije s tem sporazumom določajo
posle in interese, ki jih bodo zaradi uresničevanja
skupnih ciljev in interesov skupno opravljale v Liku,
in sicer:

1. Skupno nastopanje:

- v poslovnih razmerjih s tretjimi osebami,
- pri zbornici, strokovnih združenjih, družbeno-po-
litičnih skupnostih, družbeno-političnih organizacijah
in drugih organizacijah ter skupnostih,
- na tujem trgu (uvoz, izvoz, posredništvo, usta-
navljanje organizacij in enot).

2. Skupna nabava surovin, polizdelkov, pomožnega
materiala in storitev;

3. Skupna prodaja proizvodov in storitev, raziskava
tržišča in reklama;

4. Skupno planiranje razvoja, proizvodnje in proiz-
vodnih programov;

5. Usklajevanje operativnih planov proizvodnje;

6. Skupno opravljanje poslov v zvezi z:

- združevanjem sredstev temeljnih organizacij,
- združevanjem dela in sredstev z drugimi organi-
zacijami združenega dela, skupnostmi in drugimi or-
ganizacijami,
- sovlaganjem sredstev s tujimi poslovnimi part-
nerji,
- združevanjem sredstev amortizacije in akumu-
lacije za rekonstrukcijo, modernizacijo in vzdrževanje,
- opravljanjem računovodskih in finančnih zadev,
- izvajanjem novogradenj,
- družbeno-ekonomskim planiranjem, analizo po-
slovanja ter elektronsko obdelavo podatkov,
- ugotavljanje ter razporejanje skupnega prihod-
ka, skupnega dohodka, čistega dohodka,
- izvajanjem politike razporejanja sredstev za
osebno in skupno porabo,
- organizacijo in študijem dela,
- izvajanjem kadrovske politike,
- zbiranjem informacij in analiziranjem informacij
o proizvodnji in poslovanju,
- planiranjem kadrov, zaposlovanjem, strokovnim
izobraževanjem,
- izvajanjem socialne politike,
- stanovanjsko gradnjo in družbenim standardom,
- zdravstvenim — tehničnim varstvom pri delu,
- proučevanjem in izvajanjem samoupravljanja in
obveščanja,
- ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,
- pravnimi opravili,
- splošno administracijo poslovanja,
- rekreacijsko-kulturno dejavnostjo in izvajanjem
počitniškega letovanja,
- izdajanjem internega glasila in internih publi-
kacij.

7. Skupno določanje oblike in uporabe pečatov in
štamplik temeljnih organizacij in delovne organiza-
cije ter oblike in uporabe enotnega zaščitnega znaka;

8. Opravljanje skupnih nalog, ki so navedene v tem
sporazumu in v drugih samoupravnih aktih.

118. člen

Vsebinsko dela in smernice, ki izhajajo iz skupnih
poslov in interesov, opredeljujejo, določajo in nadzo-
rujejo samoupravni organi Lika in temeljnih organi-
zacij ter poslovodni organ Lika na način, ki je določen
s tem sporazumom in drugimi samoupravnimi sploš-
nimi akti delovne organizacije in temeljnih organizacij.

119. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da bodo
medsebojno sodeloval pri uresničevanju ciljev zdru-
ževanja, uspešnega opravljanja skupnih dejavnosti ter
zaščite skupnih interesov.

Skupni interesi imajo prednost pred posameznimi,
kar bodo temeljne organizacije pri razreševanju more-
bitnih medsebojnih sporov upoštevale kot osnovno
načelo.

Temeljne organizacije nadalje soglašajo, da bodo
svoje poslovanje usklajevale in pri tem upoštevale
načelo solidarnosti.

120. člen

Temeljne organizacije lahko same opravljajo, ali
poverijo drugim organizacijam izven Lika posamezna
dela iz 117. člena tega sporazuma, s pogojem, da je
to zanje uspešnejše ter, da ni v nasprotju z interesi
in sprejeto politiko drugih temeljnih organizacij.

VIII. STATUS LIKA

1. Dejavnost temeljnih organizacij in Lika

121. člen

Temeljne organizacije, združene v Liko, opravljajo naslednje glavne dejavnosti:

- Temeljna organizacija — Primarna predelava Verd: proizvodnja žaganega in decimiranega lesa.
- Temeljna organizacija — Tovarna vrat Borovnica: proizvodnja lesnih stavbnih elementov.
- Temeljna organizacija — Tovarna stolov Verd: proizvodnja lesnega pohištva in opreme za gospodinjstvo, šole, gostinstvo in pisarne.
- Temeljna organizacija Servisi — energetika Borovnica: izvajanje elektro, strojnih in gradbenih vzdrževalnih del, proizvodnja in distribucija električne in toplotne energije, distribucija vode in stisnjenega zraka, opravljanje cestnega prevoza, vzdrževanje transportnih storitev.

122. člen

Glavne dejavnosti Lika so seštevke vseh glavnih dejavnosti temeljnih organizacij, združenih v LIKO in so:

- proizvodnja žaganega in decimiranega lesa,
- proizvodnja lesnih stavbnih elementov,
- proizvodnja lesnega pohištva in opreme za gospodinjstvo, šole, gostinstvo in pisarne,
- izvajanje elektro, strojnih in gradbenih vzdrževalnih del, proizvodnja in distribucija električne in toplotne energije, distribucija vode in stisnjenega zraka, opravljanje cestnega prevoza, vzdrževanje transportnih storitev.

123. člen

Poleg glavne dejavnosti opravlja Liko še naslednje stranske dejavnosti:

- opravljanje trgovine na debelo in drobno za združene temeljne organizacije in druge organizacije, s katerimi trajneje združuje delo ter sredstva,
- izvoz proizvodov lastne proizvodnje in drugih organizacij, s katerimi trajanje združuje delo ter sredstva,
- uvoz rezervnih delov, opreme, reprodukcijskega materiala za potrebe lastne proizvodnje in drugih organizacij, s katerimi trajneje združuje delo in sredstva.

124. člen

Dejavnosti temeljnih organizacij so opredeljene s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev in s statuti temeljnih organizacij, v skladu z določili tega sporazuma in zakonom.

Pri opravljanju nalog iz obsega svojih dejavnosti se temeljne organizacije zavezujejo, da bodo skrbele za svoje interese in interese drugih temeljnih organizacij v Liku tako, da bi se dosegla čimvečja produktivnost in ekonomičnost ter razvoj delovne organizacije kot celote. Za doseganje teh ciljev bodo temeljne organizacije razvijale svoje dejavnosti v skladu s svojimi plani in programi ter plani Lika.

125. člen

Posamezna temeljna organizacija lahko sporazumno z drugimi temeljnimi organizacijami spreminja svojo dejavnost.

Temeljna organizacija lahko spremeni svojo dejavnost, če izpolnjuje predpisane pogoje in s spremembo dejavnosti ni prizadet skupni interes, oziroma interes drugih temeljnih organizacij.

126. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da posamezna temeljna organizacija samostojno, brez soglasja

drugih temeljnih organizacij odloči, da bo poleg glavne dejavnosti opravljala še stransko dejavnost.

Tako določena stranska dejavnost se ne sme po-krivati, niti okrniti glavne dejavnosti drugih temeljnih organizacij.

127. člen

V medsebojnih poslovnih odnosih in poslovnih odnosih z drugimi organizacijami združenega dela, temeljna organizacija ne sme nastopati v škodo drugih temeljnih organizacij in Lika.

128. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da nastale spore v zvezi z medsebojnimi poslovnimi odnosi in neizpolnjevanjem dogovorjenih obveznosti, urejeju no-tranja arbitražna komisija Lika.

2. Firma in sedež Lika

129. člen

Delovna organizacija posluje pod firmo:

LESNOINDUSTRIJSKI KOMBINAT LIKO VRHNIKA, n. sol. o.

Skrajšana firma delovne organizacije je:

LIKO Vrhnika, n. sol. o.

Sedež delovne organizacije je na Vrhniki, Cankarjev trg 4.

Delovna organizacija posluje tudi s firmo sestavljene organizacije združenega dela, v katere sestavu je, če tako določa samoupravni sporazum o združitvi.

3. Zastopanje in predstavljanje

130. člen

Delovno organizacijo zastopa in predstavlja glavni direktor, ki je zakoniti zastopnik in podpisuje v njem imenu.

Liko zastopajo in podpisujejo tudi delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v skladu s pooblastili, določenimi s tem sporazumom in statutom delovne organizacije.

131. člen

Glavni direktor je pooblaščen, zastopati Liko v pravnem prometu z drugimi, z omejitvijo, da mora za sklepanje:

- kreditnih in posojilnih pogodb vseh vrst,
 - pogodb o nakupu in prodaji nepremičnin,
 - pogodb o nakupu in prodaji osnovnih sredstev,
 - pogodb o poslovnem sodelovanju in skupnem vlaganju z drugimi organizacijami združenega dela,
 - dolgoročnih komercialnih pogodb oziroma sporazumov
- dobiti soglasje delavskega sveta tiste temeljne organizacije, za račun katere sklepa posle. Za sklepanje vseh naštetih pogodb iz združenih sredstev, pa je vezan na soglasje delavskega sveta Liko.

132. člen

Delavci na delovnih mestih, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti in so skupnega pomena za temeljne organizacije v pravnem prometu z drugimi, so:

- vodja sektorja za ekonomiko in organizacijo,
- vodja finančno-računovodskega sektorja,
- vodja komercialnega sektorja,
- vodja splošno-kadrovskega sektorja.

133. člen

Pooblastila delavcev iz 132. člena tega sporazuma za zastopanje in podpisovanje Lika v pravnem prometu z drugimi so:

- vodja sektorja za ekonomiko in organizacijo je pooblaščen za sklepanje pogodb, s katerimi se ureja planiranje, ekonomika poslovanja, elektronska obdelava podatkov ter podpisovanje listin planskega sektorja,

- vodja finančno-računovodskega sektorja je pooblaščen za sklepanje, podpisovanje in sopolisovanje pogodb finančnega značaja, računovodskega značaja, zlasti denarnega, materialnega in kreditnega značaja, listin za knjiženje v poslovne knjige ter listin finančno-računovodskega sektorja,

- vodja komercialnega sektorja je pooblaščen za sklepanje nabavnih in prodajnih pogodb v notranjem in zunanjetrgovinskem poslovanju, listin v zunanjetrgovinskem poslovanju ter listin komercialnega sektorja,

- vodja splošno-kadrovskega sektorja je pooblaščen za sklepanje pogodb, s katerimi se urejajo kadrovska vprašanja in vprašanja družbenega standarda, pogodb s področja splošnih zadev, listin premoženjsko-pravnega značaja, za zastopanje temeljnih organizacij, skupnih služb in Lika pred sodišči v premoženjskih, delovno-pravnih in kazenskih zadevah ter za podpisovanje listin splošno-kadrovskega sektorja.

134. člen

Vsi delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi so pri sklepanju pogodb iz 131. člena tega sporazuma vezani na soglasje pristojnega delavskega sveta.

Vsebinsko in obseg pooblastil natančneje določa statut Lika.

135. člen

V medsebojnih razmerjih med temeljnimi organizacijami, temeljnimi organizacijami in Likom ter v poslovnih razmerjih z drugimi, ki jih temeljna organizacija s tem sporazumom ni prenesla na Liko, zastopa in podpisuje temeljno organizacijo vodja temeljne organizacije. Vodja temeljne organizacije lahko prenese pooblastila za podpisovanje tudi na druge odgovorne osebe, v skladu s statutom temeljne organizacije.

4. Pooblastila v pravnem prometu z drugimi

136. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da v pravnem prometu s tretjimi osebami nastopa Liko skladno s tem sporazumom v svojem imenu in za račun temeljnih organizacij.

137. člen

Temeljne organizacije si pridržujejo pravico nastopati tudi proti tretjim osebami v svojem imenu in za svoj račun v primerih:

- prodaja na drobno vseh vrst izdelkov lastne proizvodnje,

- prodaja storitev,

- sklepanje pogodb, ki se nanašajo na redno vzdrževanje osnovnih sredstev, če vrednost posameznega pogodbenega razmerja ne presega 150.000 din.

138. člen

Temeljne organizacije samostojno stopajo v poslovna razmerja z drugimi v zadevah, ki jih s tem sporazumom niso prenesle na Liko.

V medsebojnih poslovnih razmerjih nastopajo temeljne organizacije v svojem imenu in za svoj račun.

V primerih, ko temeljne organizacije stopajo v poslovna razmerja z drugimi v lastnem imenu in za svoj račun, nastopajo s firmo Lika in lastnim imenom.

5. Odgovornost v pravnem prometu z drugimi

139. člen

Za obveznosti Lika odgovarjajo vse temeljne organizacije neomejeno in solidarno.

140. člen

Vsaka temeljna organizacija odgovarja za svoje obveznosti z vsemi svojimi sredstvi.

Za obveznosti temeljne organizacije v sestavi Lika odgovarjajo ostale temeljne organizacije neomejeno in solidarno.

141. člen

Za materialne obveznosti skupnih služb, ki nastanejo v skladu s tem sporazumom, in za obveznosti iz poslovanja skupnih služb, odgovarjajo vse temeljne organizacije.

6. Statusne spremembe

142. člen

Delavci dela temeljne organizacije imajo pravico in dolžnost organizirati tak del, ki je delovna celota, v katerem se da rezultat njihovega skupnega dela samostojno izraziti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu in v katerem lahko uresničujejo svoje družbeno-ekonomske in druge samoupravne pravice, kot temeljna organizacija.

Temeljno organizacijo lahko organizirajo tudi delavci posameznih delov več temeljnih organizacij, če izpolnjujejo pogoje iz 1. odstavka tega člena.

143. člen

V novo temeljno organizacijo se lahko združita dve ali več temeljnih organizacij, kadar prenehajo pogoji za obstoj ene ali obeh temeljnih organizacij.

144. člen

Delavci temeljne organizacije imajo pravico, da temeljno organizacijo, v kateri delajo, izločijo iz sestave Lika, ali da stopijo v sestavo druge delovne organizacije, kot temeljna organizacija, če to ne bi otežilo ali onemogočilo dela v drugih temeljnih organizacijah, oziroma Lika kot celote. Temeljna organizacija skupnega pomena se brez soglasja delavcev ostalih temeljnih organizacij ne more izločiti.

Ostale temeljne organizacije imajo možnost ugovarjati sklepu o izločitvi temeljne organizacije.

Temeljne organizacije so sporazumne, da bo vsaka od njih v primeru izločitve rešila vse pravice in obveznosti do drugih temeljnih organizacij ali Lika s posebnim sporazumom.

145. člen

Temeljna organizacija, ki se izloči, mora poleg obveznosti, določenimi z zakonom, urediti sporazumno z drugimi temeljnimi organizacijami še:

- obveznosti, ki jih je Liko ali druga temeljna organizacija sklenila v pravnem prometu z drugimi za njen račun;

- obveznosti, da bo vrnila sredstva, ki so jih vanjo vložile druge temeljne organizacije ali Liko zaradi skupnega poslovanja;

- vrnitev posojil in kreditov temeljni organizaciji oziroma Liku;

- plačilo vseh terjatev, ki jih imajo do nje druge temeljne organizacije;

- vrnitev posojenih osnovnih sredstev.

146. člen

Delavci delovne skupnosti skupnih služb lahko iz njenega posameznega dela organizirajo temeljno or-

ganizacijo če za to izpolnjujejo pogoje, določene z zakonom.

147. člen

O združevanju in razdruževanju Lika odločajo vse temeljne organizacije na referendumu z večino glasov vseh delavcev v vsaki temeljni organizaciji.

148. člen

Temeljne organizacije so soglasne, da so združene preko Lika v sestavljeno organizacijo združenega dela Uniles.

Prav tako temeljne organizacije soglašajo, da se Liko združuje v druge asociacije in oblike združenega dela, če to ustreza interesom vseh temeljnih organizacij, na podlagi samoupravnega sporazuma in ob soglasju samoupravnih organov temeljnih organizacij in Lika ter na način, ki ga določa ta zakon in ta samoupravni sporazum.

IX. DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

149. člen

Delavci, povezani s skupnimi interesi pri delu in organizirani v temeljnih organizacijah, združujejo posamezna administrativno — strokovna, pomožna in druga dela skupnega pomena za vse temeljne organizacije v skupnih službah.

Delavci v skupnih službah Lika, ki opravljajo dela skupnega pomena za temeljne organizacije, se organizirajo v delovni skupnosti skupnih služb.

150. člen

Skupne službe opravljajo zlasti naslednja dela in naloge skupnega pomena za temeljne organizacije.

- izdelava planov in ekonomskih analiz, organiziranje dela, priprava informacijskih sistemov, delitev po delu, študij dela in časa, zaščita industrijske lastnine, elektronska obdelava podatkov in programiranje;

- usklajevanje operativnih planov temeljnih organizacij in sestava operativnih planov delovne organizacije;

- nabava surovin, nadomestnih delov in orodij ter skladiščenje;

- prodaja izdelkov ter storitev;

- izvoz proizvodov lastne proizvodnje in drugih organizacij združenega dela;

- uvoz rezervnih delov, opreme, reprodukcijskega materiala za potrebe lastne proizvodnje in drugih organizacij združenega dela;

- raziskava tržišč in reklamna dejavnost;

- opravljanje finančnih poslov in računovodstva za temeljne organizacije;

- opravljanje kadrovske, izobraževalne in socialno-zdravstvene dejavnosti, skrb za varstvo pri delu, izvršuje stanovanjsko politiko in rekreativno dejavnost;

- opravlja dela v zvezi s pravnimi dejanji, dela splošne administracije, ljudske obrambe, družbene samozaščite, varnosti, splošno-varnostne službe;

- proučevanje samoupravljanja in obveščanja;

- razvoj novih proizvodov, surovin in delovnih sredstev;

- zbiranje ter posredovanje tehničnih in tehnoloških dosežkov;

- opravljanje požarno varnostne službe.

151. člen

V skladu s 117. in 150. členom tega samoupravnega sporazuma uredijo s samoupravnim sporazumom o

medsebojnih pravicah temeljne organizacije in skupne službe obseg, način in pogoje za opravljanje del skupnega pomena.

Temeljne organizacije so sporazumne, da lahko skupne službe opravljajo naloge s področja njihovih dejavnosti tudi za druge, pod pogojem, da so jih strokovno in v celoti izvršile najprej za temeljne organizacije in Liko.

Delavci skupnih služb so odgovorni za celovito, pravočasno in kvalitetno opravljanje del v okviru dejavnosti skupnih služb.

152. člen

Kadar delovna skupnost stopa v pravna razmerja z drugimi, ki izhajajo iz potreb njenega dela ali iz opravljanja nalog za druge, nastopajo skupne službe v lastnem imenu in za svoj račun s firmo Lika in lastnim imenom.

Za obveznosti iz pravnih razmerij iz 1. odstavka tega člena odgovarjajo skupne službe z vsemi svojimi sredstvi.

153. člen

Kadar skupne službe stopajo v pravna razmerja z drugimi, nastopajo v imenu Lika in s svojim imenom ter za račun temeljnih organizacij.

V notranjem prometu nastopajo skupne službe z lastnim imenom.

154. člen

Direktor Lika vodi delo skupnih služb, koordinira proces dela v njih, izvaja sklepe delavskega sveta skupnih služb, delavskega sveta Lika in njihovih izvršilnih organov.

Delovno skupnost zastopa in podpisuje v pravnem prometu z drugimi direktor v skladu s statutom, vendar le v zadevah, ki izhajajo iz potreb njenega dela ali opravljanja nalog, ki so jih skupne službe prevzele za druge izven Lika.

Posamezne naloge in pristojnosti iz 1. ter 2. odstavka tega člena lahko direktor v skladu s statutom prenese na posamezne delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki opravljajo dela skupnega pomena.

155. člen

Za smoternejše in racionalnejše izvrševanje del skupnega pomena se delavci skupnih služb organizirajo v sektorje in oddelke.

Sektroje vodijo vodje sektorjev, ki jih imenuje delavski svet Lika.

156. člen

Delavci skupnih služb s svojimi samoupravnimi akti organizacijsko in samoupravno oblikujejo delovno skupnost in urejajo medsebojna razmerja v združenem delu na način in pod pogoji, ki veljajo za temeljne organizacije.

Delavci skupnih služb imajo enak samoupravni položaj, pravice in obveznosti kot delavci temeljnih organizacij.

157. člen

Delavci skupnih služb imajo pravico do sredstev za delo, osebno in skupno porabo v skladu z načeli delitve po delu in v skladu z osnovami ter merili za delitev, določenimi v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

158. člen

Skupne službe so odgovorne za škodo, ki bi nastala zaradi nepravočasnega izvrševanja in neizvrševanja nalog ali zaradi nepravilnih predlogov, s katerimi bi spravile v zmotu samoupravne organe temeljnih organizacij in Lika.

159. člen

Skupni samoupravni organi Lika in samoupravni organi temeljnih organizacij imajo pravico ter dolžnost nadzirati opravljanje nalog skupnih služb, ki izhajajo iz zadev skupnega pomena za vse temeljne organizacije.

Skupne službe so dolžne občasno ali na zahtevo poročati samoupravnim organom Lika oziroma temeljni organizaciji o opravljanju nalog.

160. člen

Medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti skupnih služb in temeljnih organizacij so urejene v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti, ki mora vsebovati predvsem:

- osnove in merila za pridobivanje dohodka skupnih služb,
- pravice, ki jih imajo skupne službe glede odločanja o zadevah in uporabi sredstev v zvezi z opravljanjem njenih del,
- podrobnejšo opredelitev nalog posameznih sektorjev v skupnih službah,
- temeljne pogoje glede strukture delovnih mest in kvalifikacijske strukture kadrov v skupnih službah,
- odgovornost skupnih služb za opravljanje del,
- način udeležbe v delitvi dohodka,
- samostojno zastopanje skupnih služb v pravnem prometu s tretjimi osebami,
- podrobnejša opredelitev in razmejitve del,
- način koordiniranja dela med poslovnim organom delovne organizacije in poslovnim organom temeljne organizacije pri izvajanju nalog skupnih služb,
- način reševanja medsebojnih sporov.

161. člen

Delavci ene ali več temeljnih organizacij lahko sklenejo z delavci skupnih služb posebne sporazume in dogovore za opravljanje posameznih nalog, ki ne smejo biti v nasprotju s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

X. MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA DELAVCEV

162. člen

Delavci temeljnih organizacij so sporazumni, da pri uveljavljanju medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu upoštevajo skupna načela, ki izenčujejo položaj delavcev v združenem delu v vseh temeljnih organizacijah in skupnih službah.

163. člen

Delavci temeljnih organizacij so sporazumni, da bodo solidarno na osnovi rezultatov živega in minulega dela skrbeli za izboljšanje družbenega in osebnega standarda vseh delavcev v Liku v skladu s samoupravnim sporazumom o minimalnih standardih.

V ta namen bodo v okviru danih možnosti v skladu s svojimi skupnimi samoupravnimi splošnimi akti in sporazumi izboljševali materialni položaj delavcev z nižjimi osebnimi dohodki, enotno reševali stanovanjsko problematiko, skrbeli za enakopravno obravnavanje vseh delavcev o njihovih pravicah iz delovnih razmerij, določali enotna načela za regresiranje letnega dopusta in nadomestila osebnih dohodkov, skrbeli za varstvo vseh delavcev, posebej borcev NOV, invalidov, mater z otroki, žena, mladoletnih delavcev ter delavcev, ki delajo v zdravju škodljivih pogojih.

164. člen

Delavci temeljnih organizacij so sporazumni, da bodo enotno s skupnimi samoupravnimi splošnimi akti urejali naslednje zadeve:

- pripravištvo in štipendiranje,
- izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje med delom,
- delovni čas, če gre za medsebojno odvisnost zaradi delovnega procesa,
- trajanje letnega dopusta,
- merila za vrednotenje del in nalog,
- merila za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,
- določanje dnevnic, potnih stroškov, kilometrin, terenskih dodatkov ter drugih nadomestil.
- postopek sprejemanja delavcev na delo.

165. člen

Temeljne organizacije in skupne službe so sporazumne, da delavcem, ki bi jim prenehalo delo v eni od temeljnih organizacij ali v skupnih službah, zaradi ukinitve delovnega mesta, zagotovijo drugo delo v okviru Lika ali izven njega.

Delo, ki je delavcu zagotovljeno v drugi temeljni organizaciji ali skupnih službah ter delo izven Lika, mora ustrezati delavčevi strokovni izobrazbi oziroma njegovim sposobnostim ter zmožnostim.

166. člen

Temeljne organizacije in skupne službe so sporazumne, da bodo delovnim invalidom omogočile zaposlitev v eni izmed temeljnih organizacij ali v skupnih službah, če v temeljni organizaciji ali skupnih službah, kjer je delavec delal pred nastopom invalidnosti, ni prostih, oziroma primernih del in nalog, ki bi ustrezala strokovni izobrazbi, oziroma delovnim sposobnostim ter zmožnostim delovnega invalida.

167. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da v primeru začasnega pomanjkanja, ali povečanja obsega dela v posamezni temeljni organizaciji ali skupnih službah skupno rešujejo sočasno razpoložljive delavce po postopku in na način, ki je določen s samoupravnim splošnim aktom Lika.

168. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da bodo zaradi enotnosti pri ugotavljanju odgovornosti in izrekanju ukrepov zaradi kršitve delovnih obveznosti ustanovile skupno disciplinsko komisijo.

169. člen

Skupno disciplinsko komisijo sestavljajo po štirje člani iz temeljne organizacije Primarna predelava, temeljne organizacije Servisi — energetika in iz skupnih služb; pet članov iz temeljne organizacije Tovarna vrat in sedem članov iz temeljne organizacije Tovarna stolov ter sedem članov z liste zbora združenega dela skupščine občine Vrhnika.

Delo skupne disciplinske komisije vodijo predsednik skupne disciplinske komisije in pet podpredsednikov skupne disciplinske komisije.

170. člen

Člani skupne disciplinske komisije se volijo neposredno v temeljnih organizacijah in skupnih službah, medtem, ko se predsednik in podpredsednik in člani z liste zbora združenega dela volijo neposredno v vseh temeljnih organizacijah in v skupnih službah.

171. člen

Delo skupne disciplinske komisije vodi predsednik ali podpredsednik, ki tudi določi sestav disciplinske komisije za obravnavanje posameznih zadev.

Disciplinska komisija zaseda v sestavu:

Predsednik ali podpredsednik, en zunanji član in trije člani, od teh mora biti vsaj eden iz tiste temeljne organizacije, iz katere je delavec, ki je v postopku.

172. člen

Mandat predsednika, podpredsednika in članov je enak mandatu delegatov delavskega sveta Lika.

Za člane skupne disciplinske komisije ne morejo biti izvoljeni delegati delavskih svetov temeljnih organizacij, skupnih služb in delavskega sveta Lika.

173. člen

Postopek pred disciplinsko komisijo se začne na zahtevo delavskega sveta, poslovnega organa temeljne ali delovne organizacije, organa samoupravne delavske kontrole, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sindikata ali pristojne družbenopolitične skupnosti.

174. člen

Pristojnost in druga vprašanja v zvezi z oblikovanjem in delom skupne disciplinske komisije določita statut Lika in poseben samoupravni splošni akt.

Strokovna in administrativna dela za skupno disciplinsko komisijo opravlja splošno kadrovskega sektor skupnih služb.

XI. REŠEVANJE MEDSEBOJNIH SPOROV

175. člen

Vse spore, ki nastanejo iz združevanja dela in sredstev med temeljnimi organizacijami in iz dela ter poslovanja temeljnih organizacij in skupnih služb, bodo temeljne organizacije in skupne službe reševale sporazumno.

V kolikor temeljne organizacije in skupne službe sporov iz medsebojnih razmerij ne bodo mogle rešiti sporazumno, se temeljne organizacije in skupne službe obvezujejo, da jih bodo reševale preko notranje arbitražne komisije Lika.

176. člen

Arbitražna komisija rešuje spore v skladu z zakonskimi predpisi, splošnimi uzancami, določili tega sporazuma in drugih skupnih samoupravnih splošnih aktov po postopku, ki ga določata zakon o pravdnem postopku in statut Lika.

177. člen

Temeljne organizacije in skupne službe se zavezujejo, da bodo pred arbitražno komisijo reševale zlasti naslednje spore:

- spore zaradi neizpolnitve prevzetih obveznosti iz naslova združevanja dela in sredstev;
- spore zaradi sklenitve in izvršitve pogodb ter dogovorov,
- spore iz medsebojne dobave proizvodov in storitev (cene, kvaliteta, roki. itd.);
- spore, ki nastanejo iz medsebojnih odnosov med poslovnimi organi;
- vse spore v zvezi z uresničevanjem določb tega sporazuma in drugih skupnih samoupravnih splošnih aktov.

178. člen

Arbitražna komisija je sestavljena iz dveh članov iz vsake temeljne organizacije oziroma skupnih služb, ki je v sporu in predsednika arbitražne komisije.

Člane arbitražne komisije imenuje delavski svet temeljne organizacije oziroma skupnih služb, ki je v sporu, predsednika arbitražne komisije pa pristojni izvršilni organ delavskega sveta Lika iz temeljne organizacije, ki ni v sporu.

179. člen

Postopek pred arbitražno komisijo začne temeljna organizacija, ki je v sporu. Obrazloženo zahtevo za vodenje postopka je temeljna organizacija, ki je v sporu, dolžna predložiti predsedniku delavskega sveta Lika in drugi temeljni organizaciji, s katero je v sporu. V svoji zahtevi mora temeljna organizacija imenovati dva člana arbitražne komisije.

Sejam arbitražne komisije predseduje predsednik komisije in so javne.

180. člen

Pred odločitvijo o sporu lahko arbitražna komisija zahteva strokovno mnenje oseb in pristojnih služb v Liki, kakor tudi mnenje izven Lika.

Arbitražna komisija sprejema sklepe z večino glasov vseh članov. Arbitražna komisija odloča po hitrem postopku.

181. člen

Odločitve arbitražne komisije so dokončne in so temeljne organizacije sporazumne, da jih bodo v vsakem primeru upoštevale in izvršile.

Delavski sveti temeljnih organizacij, ki so v sporu, morajo obvezno obravnavati poročila arbitražne komisije.

V kolikor odločbe arbitražne komisije temeljna organizacija ne bi hotela izvršiti, se ta predloži v izvršitev pristojnemu sodišču.

XII. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

182. člen

Delavci temeljnih organizacij in skupnih služb uresničujejo preko delegatov v delavskem svetu delovne organizacije tiste naloge, pravice in dolžnosti s področja ljudske obrambe, varovanja družbene lastnine, poslovne tajnosti in odnosov s tujino, ki so skupnega pomena in se uspešneje opravljajo v okviru delovne organizacije.

183. člen

Temeljne organizacije in skupne službe so sporazumne, da za izvajanje skupnih zadev s področja ljudske obrambe, kot so: skupni obrambni načrt, nabava orožja in opreme, gradnja zaklonišč, obrambna vzgoja enot in podobno, združujejo potrebna sredstva skladno z razvojnim in obrambnim načrtom.

184. člen

Temeljne organizacije v sestavi Lika so sporazumne, da izdelajo skupni obrambni načrt.

185. člen

Delavci temeljnih organizacij in skupnih služb preko samoupravnih organov nadzirajo delo strokovnih služb, katerih delovanje zajema posamezne elemente družbene samozaščite.

Pravice, pristojnosti in obveznosti v zvezi z izvajanjem nalog družbene samozaščite in ljudske obrambe ureja poseben skupni samoupravni splošni akt o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

XIII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

186. člen

Družbenopolitične organizacije — Zveza sindikatov, Zveza komunistov in Zveza socialistične mladine delujejo v Liku, temeljnih organizacijah in skupnih službah samostojno, skladno s svojimi statuti in delovnimi programi in so organizirane po svojih pravilih oziroma statutih.

187. člen

Za uresničevanje in varstvo samoupravnih in družbenoekonomskih pravic se delavci organizirajo v sindikalno organizacijo. Pri uresničevanju skupnih interesov delavcev vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti ima sindikat še posebno vlogo zlasti da:

- organizira demokratično razpravo o vseh zadevah, ki jih delavci sprejemajo z referendumom;
- predlaga zadeve, ki naj bi jih delavci obravnavali in sprejemali;
- sodelujejo na razpisnih komisijah;
- je pobudnik družbenopolitičnega izobraževanja delavcev Lika;
- v določenih zadevah organizira pred sklepanjem delavskega sveta predhodno obravnavo na sindikalnih sestankih;
- je pobudnik za organiziranje novih temeljnih organizacij in njihovo reorganizacijo;
- pred sprejemom samoupravnih splošnih aktov zavzema svoje stališče in ugotavlja skladnost z interesi delavcev in širšimi družbenimi interesi;
- daje pobude za sprejem oziroma dopolnitev določenega samoupravnega splošnega akta;
- je podpisnik samoupravnih sporazumov, s katerimi se urejajo delovna razmerja delavcev in se določajo osnove in merila za delitev dohodka in osebnih dohodkov;
- posreduje v sporih med delavci posameznih delov Lika oziroma zunanjimi organizacijami in skupnostmi;
- spremlja sistem obveščanja, ugotavlja pomanjkljivosti in te odpravlja;
- si prizadeva za stalno rast življenjskega in družbenega standarda delavcev;
- zagotavlja varstvo samoupravnih pravic delavcev;
- je pobudnik in predlagatelj v vseh drugih zadevah, ki jih določa zakon, ta sporazum in drugi samoupravni akti.

188. člen

S svojo aktivno vlogo družbenopolitične organizacije v Liku sodelujejo in vplivajo na koordiniranje delovnega procesa v delovni organizaciji.

189. člen

Samoupravni organi morajo vse samoupravne sporazume, samoupravne splošne akte in druge pomembne odločitve pred sprejemom posredovati družbenopolitičnim organizacijam, da lahko pravočasno zavzamejo svoja stališča.

Družbenopolitičnim organizacijam v temeljnih organizacijah, skupnih službah in v Liku mora biti omogočena udeležba na sejah pristojnih samoupravnih organov.

190. člen

Temeljne organizacije so sporazumne, da bodo s skupnim planom zagotovile denarna in druga materi-

alna sredstva za uspešno delovanje družbenopolitičnih organizacij.

XIV. SAMOUPRAVNI SPORAZUMI IN DRUGI SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

191. člen

Temeljne organizacije in skupne službe so sporazumni, da zadeve skupnega pomena urejajo razen s tem sporazumom, ki je temeljni samoupravni splošni akt in s katerim morajo biti usklajeni vsi drugi samoupravni splošni akti Lika, temeljnih organizacij in skupnih služb, še z naslednjimi skupnimi samoupravnimi splošnimi akti:

- statut Lika,
- skupni samoupravni plani,
- samoupravni sporazumi o ugotavljanju in razporejanju skupnega prihodka, skupnega dohodka, dohodka in čistega dohodka,
- samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med temeljnimi organizacijami in skupnimi službami,
- samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje sredstev za osebno in skupno porabo,
- samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za urejanje medsebojnih delovnih razmerij,
- samoupravni sporazum o združevanju sredstev za skupne naložbe za stanovanjsko izgradnjo in za družbeni standard ter o pravicah delavcev iz združenih sredstev,
- samoupravni sporazum o tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih,
- samoupravni sporazum o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti,
- samoupravni sporazum o organiziranju in poslovanju posebne finančne službe.

Poleg naštetih skupnih samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo neodtujljive pravice delavcev, se temeljne organizacije in skupne službe lahko dogovorijo še za druge skupne samoupravne sporazume oziroma druge splošne akte.

Posamezne zadeve skupnega pomena, kjer ne gre za neodtujljivo pravico delavca, urejajo izvedbeni samoupravni splošni akti Lika (pravilniki in poslovniki).

192. člen

Vse samoupravne sporazume oziroma druge samoupravne splošne akte, ki urejajo pravice in obveznosti delavcev, sprejemajo skladno z zakonom in s tem sporazumom po predhodnem soglasju sindikata, z referendumom ali s soglasjem večine delavcev na zborih vsake temeljne organizacije in skupnih služb.

193. člen

Statut Lika sprejemajo na predlog delavskega sveta Lika delavci v temeljnih organizacijah in skupnih službah z večino glasov vseh delavcev v vsaki od njih.

194. člen

Osnutek samoupravnega splošnega akta pripravi ustrezna strokovna služba v sestavi skupnih služb ali posebna komisija, ki jo imenuje delavski svet Lika.

Osnutek samoupravnega splošnega akta predlaga izvršilni organ delavskega sveta Lika v obravnavo delavskemu svetu Lika, ki ga da v 15 dneh v javno razpravo zborov delavcev temeljnih organizacij in skupnih služb.

Delavski svet temeljnih organizacij in skupnih služb zbere pripombe in predloge z zborov temeljnih organizacij in skupnih služb. Na podlagi teh pripomb in predlogov sprejme delavski svet Lika dokončni pred-

log za sprejem na zborih delavcev temeljnih organizacij, oziroma za dokončen sprejem z referendumom.

Delavski svet Lika ugotovi skladnost sprejema in razglasi njegovo veljavnost, v kolikor je samoupravni splošni akt sprejet z referendumom oziroma z večino glasov delavcev na zboru vsake temeljne organizacije in skupnih služb.

195. člen

Skupne pravilnike in poslovnike sprejema delavski svet Lika po predhodni obravnavi v temeljnih organizacijah.

196. člen

Podrobnejši način in postopek sprejemanja, spreminjanja in dopolnjevanja skupnih samoupravnih splošnih aktov določa statut Lika.

197. člen

Samoupravni splošni akti se sprejemajo za nedoločen čas in veljajo 8 dan od dneva razglasitve.

198. člen

Samoupravni splošni akti se spreminjajo po postopku in na način, ki je določen za njihov sprejem.

199. člen

Določila samoupravnih splošnih aktov Lika tolmači delavski svet Lika v skladu z ustavo in zakonskimi predpisi.

Delavski svet Lika je dolžan sprejeti razlago določila posameznega samoupravnega splošnega akta, kadar to zahteva posamezna temeljna organizacija ali skupne službe, samoupravni organ temeljne organizacije, skupnih služb ali Lika, sindikalna organizacija ali samoupravna delovna skupina.

Razlaga je obvezna za vse temeljne organizacije, skupne službe in njihove samoupravne organe ter samoupravne organe Lika.

XV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

200. člen

Z dnem razglasitve tega sporazuma preneha veljati dosednji samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Liko.

Obstoječi skupni samoupravni splošni akti morajo biti usklajeni s tem sporazumom najkasneje do 30. 6. 1978.

Do sprejetja skupnih samoupravnih splošnih aktov po tem sporazumu se uporabljajo dosednji skupni splošni akti temeljnih organizacij in Lika, v kolikor niso v nasprotju s tem sporazumom.

201. člen

Samoupravni organi po tem sporazumu morajo biti konstituirani najkasneje v treh mesecih po uveljavitvi tega sporazuma.

Delavci temeljnih organizacij in skupnih služb soglašajo, da do izvolitve delavskih svetov temeljnih organizacij in skupnih služb ter njihovih izvršilnih organov opravlja delavski svet Lika in njegovi izvršilni organi tudi naloge ter pristojnosti delavskih svetov in izvršilnih organov temeljnih organizacij in skupnih služb.

Odbora za izrekanje ukrepov dosedanjih temeljnih organizacij nadaljujeta s svojim delom do izvolitve skupne disciplinske komisije s tem, da je odbor dosedanje temeljne organizacije Tovarna vrat Borovnica pristojen za ugotavljanje in odgovornosti delavcev, ki delajo v Borovnici; odbor dosedanje temeljne organizacije Parketarna Verd pa za delavce, ki delajo na Verdu. Dosedanji delavski svet skupnih služb še naprej opravlja naloge s področja ugotavljanja odgovornosti delavcev zaradi kršitve delovnih dolžnosti in zaradi povzročitve materialne škode.

V delavski svet Lika delegira vsaka temeljna organizacija in skupne službe na petdeset delavcev po enega delegata. Vsaka temeljna organizacija in skupne službe delegirajo najmanj dva delegata. V delavski svet Lika izvolijo delavci:

— Primarna predelava Verd	3 delegate,
— Tovarna vrat Borovnica	5 delegatov,
— Tovarna stolov Verd	8 delegatov,
— Servisov-energetike Borovnica	2 delegata,
— Skupnih služb	3 delegate.

202. člen

Delovno mesto direktorja Lika ter delovna mesta na katerih imajo delavci po tem sporazumu posebna pooblastila in odgovornosti, se razpišejo v dveh mesecih po razglasitvi statuta.

Direktorja dosedanjih temeljnih organizacij opravljata svoje naloge in izvršujeta svoja pooblastila pri vodenju poslovanja dosedanjih temeljnih organizacij do imenovanja začasnih poslovnih organov novih temeljnih organizacij.

203. člen

Sestavni del tega sporazuma je delitvena bilanca, ki jo po načelih tega sporazuma sestavi skupna komisija za razdelitev sredstev in jo delavci sprejmejo na enak način kot ta sporazum.

Iz sredstev oziroma pravic, ki so jih po stanju 31. 12. 1977 združili delavci dosedanjih temeljnih organizacij in skupnih služb za stanovanjsko izgradnjo, pridobijo pravice pri njihovem razporejanju oziroma uporabi delavci dosedanjih temeljnih organizacij in skupnih služb v sorazmerju z višino sredstev, ki so jih prispevali pri združitvi.

204. člen

Ta samoupravni sporazum prične veljati z dnem, ko ga z referendumom sprejme večina delavcev vsake temeljne organizacije in skupnih služb. Samoupravni sporazum podpišejo pooblaščen predstavniki temeljnih organizacij in skupnih služb.

Vrhnika, dne 24. novembra 1977

Na podlagi 336., 463. in prvega odstavka 468. člena zakona o združenem delu so delavci temeljne organizacije: Tovarna stolov, Tovarna vrat, Primarna predelava, Servisi — energetika, Delovne skupnosti v sestavi

delovne organizacije Lesnoindustrijski kombinat

LIKO Vrhnika na referendumu dne sprejeli naslednji

Samoupravni sporazum

o združitvi delavcev v temeljno organizacijo

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Delavci temeljne organizacije določajo s tem sporazumom dejavnost temeljne organizacije, osnove za urejanje družbenoekonomskih odnosov delavcev, zlasti pri odločanju o sredstvih, razporejanju dohodka in čistega dohodka, pri delitvi sredstev za osebne dohodke, razloge za združevanje dela in sredstev v delovno organizacijo, temeljne dolžnosti iz delovnega razmerja ter obveščanje delavcev.

II. DEJAVNOST TEMELJNE ORGANIZACIJE

2. člen

Delavci temeljne organizacije so se dogovorili, da bodo opravljali naslednjo glavno dejavnost:

Tovarna vrat: proizvodnja lesenih stavbnih elementov.

Tovarna stolov: proizvodnja lesenega pohištva in oprema za gospodinjstvo, šole, gostinstvo in pisarne.

Primarna predelava: proizvodnja žaganega lesa in decimiranega lesa.

Servisi energetika: Izvajanje elektro, strojnih in gradbenih vzdrževalnih del, proizvodnja in distribucija električne in toplotne energije, distribucija vode in stisnjenega zraka, opravljanje cestnega prevoza, vzdrževanje transportnih sredstev.

Skupne službe: Za združene TO opravljajo plansko-analitska dela, finančno računovodstvo, splošno upravo in kadrovska dela ter promet z blagom in storitvami.

Poleg glavne dejavnosti opravlja temeljna organizacija naslednje stranske dejavnosti, s katerimi nastopa v pravnem prometu:

Tovarna vrat: izdelava in popravila lesenih predmetov po naročilu, montaža stavbnega pohištva drugih proizvajalcev in opravljanje storitev na lesnoobdelovalnih strojih.

Tovarna stolov: proizvodnja struženih lesenih elementov in galanterije iz lesa in opravljanje storitev na lesnoobdelovalnih strojih.

Primarna predelava: proizvodnja lesene embalaže, sušenje lesa in opravljanje storitev na lesnoobdelovalnih strojih.

Servisi in energetika: proizvodnja strojev in naprav za obdelavo kovin in lesa ter opravljanje prevozov.

III. ORGANIZACIJA TEMELJNE ORGANIZACIJE

3. člen

Temeljna organizacija ima lastno organizacijo dela, ki temelji na tehnološki povezanosti in prostorskih pogojih dela, ter jo delavci usklajujejo po načelih smotrnega gospodarjenja s potrebami tržišča, interesi drugih temeljnih organizacij Lesnoindustrijskega kombinata LIKO (v nadaljevanju: LIKO) ter z drugimi organizacijami združenega dela, s katerimi se povezuje temeljna organizacija na podlagi združevanja dela in sredstev.

4. člen

Zaradi tehnoloških in prostorskih pogojev dela, izmenskega dela ter za uresničevanje svojih samoupravnih pravic, se temeljna organizacija organizira po delovnih enotah in delovnih skupinah (za skupne službe: po sektorjih in oddelkih).

5. člen

Samoupravne delovne enote in skupine se ustanovijo po delih temeljne organizacije, v katerih se delavci povezujejo delovno, organizacijsko in tehnološko ter je za to delo značilna tudi prostorska povezanost.

IV. OSNOVE ZA UREJANJE DRUŽBENOEKONOMSKIH ODNOSOV

6. člen

Delavec, ki združi svoje delo po določitih tega sporazuma, pridobi pravico do dela z družbenimi sredstvi in s tem zadovoljuje osebne in družbene potrebe ter svobodno in enakopravno z drugimi delavci v združenem delu odloča o delu in pogojih ter rezultatih svojega skupnega in družbenega dela na podlagi načela vzajemnosti, medsebojne odvisnosti, solidarnosti in odgovornosti. Vse odločitve morajo temeljiti na načelu ekonomske in družbene smotrnosti.

7. člen

Pravica in dolžnost delavcev je, da skupno in enakopravno odločajo v skladu z določbo prejšnjega člena in sicer, da:

— s svojim delom sodelujejo v delovnem in proizvodnem procesu in izpolnjujejo svoje delovne dolžnosti;

- odločajo o delu in poslovanju temeljne organizacije, (skupnih služb) v katero se združujejo;
- odločajo o zadevah in sredstvih v celotni družbeni reprodukciji;
- skladno z načeli dobrega gospodarjenja družbene sredstva nenehno obnavljajo, povečujejo in izboljšujejo, ne da bi pri tem prizadeli škodo drugim, zlasti pa ne ogrozili interesov družbene skupnosti kot celote;
- odločajo o združevanju svojega dela in sredstev v delovno organizacijo ter v druge oblike združevanja in povezovanja dela in sredstev;
- razporejajo čisti dohodek za osebno, skupno in splošno porabo, za razširitev materialne osnove in za rezerve;
- odločajo o celotnem dohodku, ki ga pridobivajo s skupnim delom v temeljni organizaciji in v različnih oblikah združevanja dela in sredstev;
- odločajo o delitvi sredstev za osebno in skupno porabo;
- pridobivajo osebni dohodek;
- urejajo medsebojna razmerja pri delu.

V. UPRAVLJANJE IN RAZPOLAGANJE Z DRUŽBENIMI SREDSTVI

8. člen

Delavci imajo pravico in dolžnost, da s svojim in skupnim družbenim interesom ekonomsko smotrno uporabljajo družbena sredstva skladno z njihovim namenom ter skrbе za njihovo obnavljanje, razširjanje in izboljševanje.

Družbena sredstva, s katerimi upravljajo in razpolagajo, so delavci dolžni varovati pred uničenjem in poškodovanjem ter jih v ta namen ustrezno zavarovati.

Delavci so dolžni na osnovi zakona usklajevati vrednost osnovnih sredstev, s katerimi razpolagajo in upravljajo, z njihovo tržno vrednostjo.

9. člen

Delavci temeljne organizacije lahko prepustijo osnovna sredstva, ki jih začasno ne izkoriščajo, ali jih izkoriščajo le delno, v začasno uporabo drugim temeljnim organizacijam v sestavi LIKA, ali drugim organizacijam združenega dela.

Temeljna organizacija je dolžna ponuditi osnovno sredstvo, ki ga namerava dati v začasno uporabo, drugi temeljni organizaciji v LIKU. Če nobena temeljna organizacija v LIKU ni zainteresirana za ponujeno osnovno sredstvo, ga lahko temeljna organizacija ponudi drugim organizacijam združenega dela.

10. člen

Delavci temeljne organizacije lahko delno prenesejo razpolagalno pravico na sredstvih, s katerimi upravljajo, na LIKO v skladu s sporazumom o združevanju TOZD v DO in Sporazumom o združevanju sredstev in dela.

11. člen

Pri izvajanju svoje razpolagalne pravice na sredstvih, s katerimi upravljajo, imajo pravico:

- pridobiti sredstva v družbeno lastnino od imetnikov lastninske pravice,
- odtujevati v skladu z zakonom družbena sredstva iz družbene lastnine,
- dajati družbena sredstva v zakup, na posodo, v zastavo ali zamenjavo,
- pridobiti in odtujevati sredstva od drugih oziroma drugim uporabnikom družbenih sredstev.

12. člen

Družbena sredstva lahko delavci temeljne organizacije prenesejo odplačano ali neodplačano na druge organizacije združenega dela.

Kadar namerava temeljna organizacija odtujiti sredstvo, ki ni rezultat njenega rednega poslovanja, mora v skladu z zakonom takšno sredstvo najprej ponuditi drugi temeljni organizaciji v LIKU.

13. člen

Temeljna organizacija (skupne službe) ima svoj žiro račun.

VI. SAMOUPRAVNO PLANIRANJE DELA

14. člen

Temeljne samoupravne odločitve delavcev so vsebovane v samoupravnih planih. V samoupravnem sporazumu o temeljih plana temeljne organizacije usklajujejo delavci pridobivanje dohodka, razporejanje dohodka, uporabo sredstev in določajo pogoje za razvoj materialne osnove temeljne organizacije in za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, ob upoštevanju interesov drugih temeljnih organizacij v LIKU in splošnih družbenih interesov ter ciljev.

15. člen

Pravico in dolžnost planiranja delavci uresničujejo s prejetjem osnov plana v temeljni organizaciji in s sklepanjem samoupravnih sporazumov o osnovah plana delovne in sestavljene organizacije združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti ter s tem, da preko delegatov sodelujejo pri sklepanju družbenih planov, s čimer bodo usklajevali osebne, skupne in družbene interese ter na tej podlagi in v mejah doseženega dohodka sprejemali ukrepe za uresničevanje obveznosti.

Za skupne službe: Temeljne samoupravne odločitve delavcev so vsebovane v samoupravnih planih.

V planih skupnih služb usklajujejo delavci pridobivanje dohodka, razpolaganje z dohodkom, uporabo sredstev in določajo pogoje za razvoj materialne osnove dela in za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb, skladno s plani temeljnih in delovne organizacije, za katere opravljajo po dogovorjenih načelih menjave dela s posebnim sporazumom določene storitve oz. opravila.

Pravico in dolžnost planiranja uresničujejo delavci s sprejetjem planov skupnih služb, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti ter s tem, da preko delegatov sodelujejo pri sklepanju družbenih planov, s čimer bodo usklajevali osebne, skupne in družbene interese ter na tej podlagi in v mejah doseženega dohodka sprejemali ukrepe za uresničevanje obveznosti.

VII. PRIDOBIVANJE DOHODKA

16. člen

Delavci temeljne organizacije pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvarijo:

- delno s prodajo proizvodov in storitev na domačem in tujem trgu oziroma v okviru delovne organizacije;

Samo TOZD Primarna predelava in TOZD Servisi in energetika — delno z udeležbo pri skupnem prihodku v fazi proizvodnje skupnega izdelka v okviru delovne organizacije in drugih organizacij združenega dela.

— delno z udeležbo pri skupnem prihodku v sodelovanju s prometnimi organizacijami pri prodaji proizvodov TO;

— delno z udeležbo pri skupnem dohodku na osnovi združevanja sredstev temeljne organizacije;

— delno iz drugih osnov, določenih z zakonom ali samoupravnim sporazumom oziroma s pogodbo v skladu z zakonom premije. Kompenzacije, regresi, itd.)

— Za skupne službe: delavci pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela s temeljnimi organizacijami, za katere opravljajo naloge o osnovah in merilih, ki jih določa samoupravni sporazum med temeljnimi organizacijami in skupnimi službami.

17. člen

Delavci TO se povezujejo z delavci drugih organizacij združenega dela, s katerimi so reprodukcijsko povezani ter se z njimi vključujejo v samoupravni razmerja bodisi z integracijskimi procesi ali z drugimi oblikami združevanja dela in sredstev, ter po skupno dogovorjenih razmerjih pridobivajo dohodek.

VIII. RAZPOREJANJE DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA

18. člen

Dohodek v združenem delu pridobivajo delavci ne glede na oblike ustvarjanja le kot dohodek temeljne organizacije in se obvezno izkazuje kot njen dohodek.

Dohodek je osnova in vir sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, s katerimi se zagotavljajo skupni in splošni pogoji za delo in razvoj družbe ter za sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev, za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv.

19. člen

Razporejanje dohodka in čistega dohodka temelji na doseženi produktivnosti, na rezultatih upravljanja in gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije (minulo delo) ter v odvisnosti od prilagajanja proizvodnje ali druge dejavnosti tržnim potrebam ali samoupravno dogovorjenim pogojem za delo ter glede na naravne pogoje.

Dohodek, ki je rezultat izjemnih ugodnosti, je treba nameniti razširitvi materialne osnove združenega dela.

Za skupne službe: Razporejanje dohodka in čistega dohodka temelji na obsegu in kvaliteti izvršenih opravil, ki jih opravljajo za TOZD ter v odvisnosti od dosežene produktivnosti in od rezultatov upravljanja ter gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije TOZD.

20. člen

S planiranjem dohodka, ki temelji na predvidenem proizvodnem programu, predvidenih proizvodnih zmogljivostih, planiranih prodajnih cenah, standardnih stroških in z združevanjem dela in sredstev, zagotavljajo delavci namensko razporejanje dohodka in čistega dohodka.

Za skupne službe: s planiranjem dohodka, ki temelji na predvidenem obsegu in vrstah opravil in standardnih stroškov, delavci namensko razporejajo dohodek in čisti dohodek.

21. člen

Pri uresničevanju svoje neodtujljive pravice, da razporejajo dohodek in čisti dohodek, delavci upoštevajo tudi interese drugih delavcev, delovnih ljudi in občanov.

Zato se z njimi sporazumevajo o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev, kar uresničujejo s sklenitvijo družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov.

Samoupravni splošni akti v TOZD (skupnih službah) morajo biti usklajeni s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, h katerim so delavci TOZD (skupnih služb) pristopili.

22. člen

Analiza izvajanja srednjeročnega plana TOZD je osnova za opredelitev politike razporejanja dohodka in čistega dohodka za naslednje leto.

23. člen

Pri določanju osnov za razporejanje čistega dohodka na osebno in skupno porabo, delavci v TOZD upoštevajo dogovorjene osnove in merila, kakor so: minimalna akumulacija, obveznosti osnov planov za razširitev materialne osnove združenega dela, politika amortizacije, raven osebnega dohodka na enoto enostavnega dela, dogovorjena spodnja raven zadovoljevanja skupnih potreb, vrednotenje posebnih delovnih razmer, produktivnost (dohodek na zaposlenega in čas, ki je potreben za izdelavo enote proizvoda) v TOZD, produktivnost, ki jo dosega v drugih TOZD, zlasti v tistih, s katerimi so delavci v dohodkovni povezavi, učinek gospodarjenja in upravljanja (dohodek na vložena sredstva, porabljena sredstva v celotnem prihodku) v TO in v DO, s katerimi je vzpostavljena dohodkovna povezava ter v drugih organizacijah združenega dela in inovacijska dejavnost.

Za skupne službe: Pri določanju osnov za razporejanje čistega dohodka na osebno in skupno porabo delavci skupnih služb upoštevajo osnove in merila, določena s samoupravnim sporazumom, ki so ga sklenile TO, za katere skupne službe opravljajo dela skupnega pomena.

24. člen

Pri razporeditvi čistega dohodka na sredstva za ustvarjanje in obnavljanje rezerv je treba upoštevati zakonske določbe o ravni rezerv in sprejete obveznosti iz samoupravnih sporazumov o snovah plana.

25. člen

Pri odločanju o razporejanju dohodka in čistega dohodka bodo delavci ocenjevali dosežene rezultate z zakonsko predpisanimi kazalci.

IX. OSNOVE ZA OBLIKOVANJE SREDSTEV ZA RAZVOJ MATERIALNE OSNOVE DELA IN REZERV

26. člen

Sredstva za razvoj materialne osnove dela bodo delavci izločali iz čistega dohodka in jih oblikovali v skladu z naravo dejavnosti ter vlogo TO v družbeni reprodukciji in v skladu z osnovami planov TO in delovne organizacije ter družbeno-političnih skupnosti. (Za skupne službe: Sredstva za razvoj materialne osnove dela bodo delavci izločali iz čistega dohodka v skladu s sporazumom o medsebojnih pravicah in odgovornostih med temeljnimi organizacijami in skupnimi službami).

27. člen

Pri razporejanju sredstev za razvoj materialne osnove dela bodo delavci ravnali tako, da bodo zagotavljali obnavljanje, povečevanje in izboljševanje materialne osnove združenega dela.

28. člen

Po enakih osnovah bodo delavci oblikovali in uporabljali sredstva rezerv, pri čemer bodo upoštevali zlasti potrebo po zagotavljanju rizika v prid proizvodnji in poslovanju TO.

X. OSNOVE ZA OBLIKOVANJE SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO

29. člen

Pri oblikovanju sredstev za osebne dohodke in skupno porabo bodo delavci vedno izhajali iz:

- dosežene produktivnosti svojega dela in produktivnosti dela delavcev v drugih TO, s katerimi so združili delo in sredstva;
- uspeha, doseženega z upravljanjem in gospodarjenjem v TO;
- uspeha doseženega z upravljanjem in gospodarjenjem s sredstvi, ki jih združujejo delavci TO v delovni organizaciji ter v drugih oblikah združevanja dela in sredstev;
- uporabe znanstvenih dosežkov v proizvodnji in organizaciji dela;
- prilagajanje proizvodnje in poslovanja TO tržnim pogojem.

30. člen

Konkretne osnove in merila bodo delavci določali s posebnim samoupravnim splošnim aktom v skladu z osnovami in merili, doseženimi v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah, sklenjenem v delovni organizaciji ter v drugih samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih.

XI. DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

31. člen

Pri določanju osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke bodo delavci upoštevali rezultate svojega dela in osebnega prispevka, ki so ga dali vsak za sebe in skupaj s svojim živim delom z družbenimi proizvodnimi sredstvi k povečanju dohodka TO. Pri tem bodo tudi upoštevali rast produktivnosti svojega dela in dela delavcev v drugih TO, s katerimi združujejo delo in sredstva ter celotnega družbenega dela.

Poleg načela delitve po delu bodo delavci uporabljali tudi načelo solidarnosti, predvsem tako, da s sredstvi skupne porabe prispevajo h kritju določenih socialnih in drugih potreb delavcev z nižjimi osebnimi dohodki in njihovih družinskih članov.

22. člen

V samoupravnih splošnih aktih bodo delavci posebej opredelili zajamčeni osebni dohodek. Zajamčeni osebni dohodek zagotavlja materialno in socialno varnost vsakega delavca in je njegova višina odvisna od splošne produktivnosti celotnega družbenega dela in splošnih razmer v okolju, v katerem delavec zadovoljuje osebne in skupne potrebe.

33. člen

Prispevek delavca k delu bodo delavci ugotavljali na podlagi osnov in meril, upoštevali zahtevnost in obseg dela, kakovost doseženih rezultatov, uspešnost pri uporabi delovnih sredstev, pri delu dosežene prihranke, izrabo delovnega časa, odgovornost pri delu in delovne pogoje.

Delavci bodo posebej določili osnove in merila za ugotavljanje prispevka delavca k povečanju dohodka

TO, ki je bil ustvarjen z upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi proizvodnimi sredstvi, z združevanjem teh sredstev, z odločanjem v poslovanju TO, delovne ali druge organizacije združenega dela, z organizacijo dela, rekonstrukcijo, modernizacijo in drugimi tehničnimi izboljšavami, z uporabo znanstvenih in tehnoloških prispevkov k povečanju dohodka TO.

34. člen

Delavec ima pravico do posebnega nadomestila, če je z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti prispeval k povečanju dohodka TO.

35. člen

Delavcu pripada nadomestilo osebnega dohodka za praznične dni, ko se ne dela, za čas letnega dopusta, bolniškega dopusta in strokovnega usposabljanja ter izpopolnjevanja, kamor so ga poslali ter v drugih primerih odsotnosti z dela, ki jih določa zakon in samoupravni splošni akti v skladu z zakonom.

Za skupne službe:

S samoupravnim sporazumom, ki ga delavci skupnih služb sklenejo s TO, za katere delovna skupnost opravlja dela skupnega pomena, so lahko v okviru celotnega prihodka oziroma dohodka določena tudi sredstva za razširitev materialne osnove njenega dela.

36. člen

Konkretne osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke določajo delavci v samoupravnem splošnem aktu, upošteva pri tem osnove in merila, dogovorjena s samoupravnim sporazumom v delovni organizaciji in v drugih samoupravnih sporazumih.

XII. RAZLOGI ZDRUŽEVANJA DELA IN SREDSTEV

37. člen

Da bi dosegli optimalne rezultate svojega dela ter upravljanja in gospodarjenja s proizvodnimi sredstvi, delavci TO združujejo svoje delo in sredstva z delavci drugih organizacij združenega dela in samoupravnih skupnosti. Pri tem bodo upoštevali svoje in skupne interese pri delu in pridobivanju dohodka, da bi dosegli večjo produktivnost svojega in celotnega družbenega dela, potrebno trdnost v razvoju in poslovanju TO in socialno varnost delavcev.

38. člen

Delavci TO bodo z združevanjem z delavci drugih TO v delovno organizacijo LIKO zagotavljali uresničevanje skupnih ciljev ter interesov pri delu in pri pridobivanju dohodka, kar bodo dosegli s:

- skupnim planiranjem razvoja in poslovanja glede na potrebe trga v težnji, da se doseže usklajenost razvoja TO in delovne organizacije z zahtevami domačega in zunanega trga glede obsega, vrste in kakovosti proizvodov in storitev,
- z usklajevanjem planov proizvodnje, nabave in prodaje,
- s poenoteno in usklajeno organizacijo dela,
- z ugotavljanjem v rokih za opravljanje medsebojnih dobav blaga in storitev ter o standardih vloženih sredstev, živega ter minulega dela,
- s skupnim nastopanjem na tržišču,
- z združevanjem sredstev in dela za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela ter za tekoče poslovanje,
- s skupnim planiranjem in izvajanjem kadrovske politike,

- z združevanjem sredstev skupne porabe,
- z ustanavljanjem skupnih služb za opravljanje opravil skupnega pomena, kot so: plansko-analitska, prodajna, nabavna, finančna, knjigovodska, kadrovska, splošna, pravna, itd.,
- z usklajenim izvajanjem nalog SLO in družbene samozaščite,
- z zagotavljanjem vzajemnosti in solidarnosti pri strokovnem usposabljanju, prekvalifikaciji, odpravi nezaposlenosti in reševanju problemov manjše delovne sposobnosti zaradi invalidnosti in starosti,
- z združevanjem sredstev za odpravo motenj v poslovanju TO in zagotavljanjem socialne varnosti,
- z dogovarjanjem o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka ter za pridobivanje osebnih dohodkov.

XIII. OSNOVE DELOVNIH RAZMERIJ

39. člen

Kadrovska politika v TO izhaja iz razvojnih programov TO in delovne organizacije. S planiranjem strukture in števila potrebnih delavcev, posodabljanjem organizacije dela ter poslovanja, bodo delavci TO zagotavljali nemoten razvoj in poslovanje TO ter uresničevanje pravic in obveznosti delavcev iz delovnega razmerja.

40. člen

Vsak delavec TO je dolžan opravljati določena dela oziroma naloge, na katere je razporejen oziroma so mu naložene v skladu s samoupravnim splošnim aktom.

41. člen

Pod določenimi deli oziroma nalogami se razume skup enakih ali podobnih del oziroma nalog v okviru redne dejavnosti TO, na katerih lahko istočasno dela eden ali več delavcev v rednem delovnem času.

42. člen

Delovno razmerje vzpostavlja delavec z drugimi delavci za opravljanje določenih del in nalog, določen v posebnem razvidu (katalog) del in nalog, ki vključuje tudi opise njihove vsebine, zahtevam strokovne usposobljenosti in delovne zmožnosti, morebitne posebne zahteve, delovne pogoje, vrste odgovornosti in druge sestavine, pomembne za opravljanje in vrednotenje del in nalog.

Za opravljanje planiranih del oziroma nalog se delovna razmerja vzpostavljajo še z drugimi (novimi) delavci, če z razporeditvijo zaposlenih ni mogoče zagotoviti uspešno opravljanje teh del oziroma nalog in tako v skladu s planom odloči pristojni organ upravljanja.

43. člen

Med trajanjem delovnega razmerja je lahko delavec razporejen na vsako drugo delo oziroma k vsaki drugi nalogi, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oziroma pridobljeni delovni zmožnosti na podlagi ugotovljenih potreb TO in v skladu z ukrepi za čimušpešnejše uresničevanje planskih nalog, za uveljavitev smotrne organizacije dela in poslovanja.

Izjemoma je lahko delavec s privolitvijo razporejen začasno ali trajno na delo oziroma k nalogam, za katere se zahteva nižja strokovna izobrazba od njegove.

Delavec je dolžan opravljati dela oziroma naloge, ki ne ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljenim delovnim zmožnostim v primeru višje sile, ki je nastopila ali se pričakuje ter v izjemnih okoliščinah, ko se le tako lahko zagotovi nemoteno opravljanje planskih nalog in v primerih, ki je po zakonu dovoljeno, je delavec dolžan opravljati nadurno delo.

44. člen

Delavec je dolžan vestno in odgovorno opravljati delo in naloge, na katere je razporejen oziroma so mu zaupana, nenehno izpopolnjevati svoje znanje, zmožnosti in delovne sposobnosti, da bi čimušpešnejše opravljal določena dela in izpolnjeval naloge, kakor tudi izpolnjevati sprejete odločitve v TO.

45. člen

42-urni tedenski delovni čas je praviloma razporejen na 5 delovnih dni.

Samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih določa razporeditev delovnega časa s tem, da določi tudi dela oziroma naloge, ki jih opravljajo delavci v okviru 6-dnevnega delovnega tedna, v vseh dneh tedna s tem, da pridobijo drug prosti dan v tednu v deljenem delovnem času ter dela in naloge, ki jih delavci opravljajo v določeni dobi leta več kot 8 ur na dan, v preostalem delu pa manj kot 8 ur na dan.

46. člen

V skladu z zakonom je mogoče odrediti nadurno delo ob naslednjih pogojih:

- ob potresu, požaru, poplavi oziroma drugi nesreči, ki zadene TO, ali se taka nesreča neposredno pričakuje, dokler je nujno, da se rešijo človeška življenja, ali obvarujejo materialna sredstva pred nepopravljivo škodo,
- ko je nujno, da se začeto delo nadaljuje, da bi se končal delovni proces, katerega ustavitev ali prekinitve bi glede na naravo tehnologije in organizacije dela povzročila precejšnjo materialno škodo ali spravila v nevarnost življenje občanov,
- da se z nepretrganim delom prepreči kvarjenje surovin ali materiala, odvrne okvara na delovnih mestih, ki bi povzročali prekinitve dela v lastni ali drugih organizacijah združenega dela,
- da se zagotovi potek oskrbe s potrebno temeljno surovino, kadar to zahteva splošen interes,
- da se opravi določeno delo, ki v določenem času ni moglo biti opravljeno zaradi pomanjkanja surovin, repromateriala in, če potrebo narekuje tržna situacija.

Delo delavca v primerih iz prejšnjega odstavka se šteje za poseben delovni pogoj.

47. člen

Delovni čas med 22. in 5. uro naslednjega dne se šteje za nočni delovni čas. Na tako delo ni mogoče razporediti delavca, ki bi mu po zdravniškem izvidu nočno delo lahko poslabšalo zdravstveno stanje, delavke med nosečnostjo in delavke z otrokom, ki še ni star eno leto in delavca, ki še ni star 18 let.

Če je uvedeno nočno delo, je treba zagotoviti dogovorjene in predpisane pogoje za nočno delo, zlasti pa zagotoviti varstvo otrok, topel obrok v ustrezni kalorični vrednosti, prevoz na delo in z dela in zasedbo nočne izmene s strokovnimi delavci, ki so potrebni, da delo organizirano in nemoteno poteka.

48. člen

Odmor traja pri delu z enkratnim delovnim časom 30 minut. Delavci imajo med dvema zaporednima dnevnima pravico do nepretrganega dnevnega počitka najmanj 12 ur in do nepretrganega tedenskega počitka 24 ur. Pri začasno povečanem obsegu dela se delavcu, ki mu je odrejeno nadurno delo, zagotovi najmanj 10 ur dnevnega počitka, kar pa ne velja za delavca, ki še ni star 18 let, delavko nosečnico in delavko, ki zaradi nege otroka dela le 4 ure na dan. Tem delavcem se zagotavlja 12-urni dnevni počitek. Delavci morajo zagotoviti delavcu, ki dela na dan tedenskega počitka, tak počitek za drugi dan v naslednjem tednu.

49. člen

Letni dopust traja najmanj 18 dni in največ 30 delovnih dni. Delavcem, ki imajo najmanj 30 let pokojninske dobe ali 55 let starosti oziroma delavkam, ki imajo najmanj 25 let pokojninske dobe ali 50 let starosti, se lahko poveča dopust na 36 delovnih dni.

50. člen

Letni dopust se določa po osnovah in merilih, in je odvisen od delovnih pogojev, kot so teža dela, vpliv dela in delovni pogoji, telesna in duševna napetost pri delu oziroma od drugih delovnih pogojev, od uspehov, ki jih doseže pri delu, od delovne dobe in drugih obdobj, ki so izenačene z delovno dobo in od posebnih socialnih ter zdravstvenih razmer, v katerih delavec živi.

51. člen

Delavec ima pravico biti odsoten z dela do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu s pravico do nadomestila dohodka v primerih in pogojih, ki jih določa samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih.

52. člen

Več kot 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu sme trajati odsotnost z dela s pravico do nadomestila, če delavci pošljejo delavca na strokovno izobraževanje ali izpopolnjevanje ali na izvršitev določene naloge TO.

53. člen

Razvid (katalog) del oziroma nalog določa nevarna in zdravju škodljiva dela in naloge, na katere ni mogoče razporediti delavcev do 18. leta starosti, ženske, nosečnice ali invalidne osebe z določenimi okvarami.

54. člen

Delavci so dolžni uporabljati zaščitna sredstva in pri delu upoštevati varstvene ukrepe, kakor so predpisani v zakonu, posebnih predpisih in v samoupravnem splošnem aktu.

Delavci so dolžni preprečevati odplake, onesnaževanje zraka ter okolja in so zato dolžni spoštovati predpise in samoupravne splošne akte s tega področja.

55. člen

Delavec je odgovoren za izvrševanje delovnih obveznosti in za opravljanje samoupravnih funkcij.

Delavec je odgovoren za uresničevanje skupnih ciljev in nalog TO in delovne organizacije in za ravnanje, ki je v nasprotju tem sprejetim obveznostim v samoupravnih sporazumih, drugih samoupravnih splošnih aktih ter sprejetimi odločitvami v TO.

Delavec je odgovoren za svoje delo in odločanje pri uresničevanju svojih samoupravnih funkcij zlasti glede pospeševanja samouprave, varstva družbene lastnine ter z ustavo določene socialistične samoupravne družbene ureditve.

56. člen

Za hujše kršitve delovnih obveznosti štejejo zlasti neizpolnjevanje ali nevestno, nepravčasno in malomarno opravljanje delovnih in skupnih obveznosti, kršitev določb o zavarovanju pred požarom, eksplozijami ali drugimi elementarnimi nesrečami; nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi; zavajanje delavcev in organov upravljanja z nepravilnimi podatki; preprečevanje uveljavljanja pravic delavcev, opustitev ukrepov ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca in družbenega premoženja, kršenje samoupravnih splošnih aktov in sklepov organov upravljanja, neupravičena odklonitev izvršitve del oziroma nalog,

prihajanje na delo v vinjenem stanju ali uživanje alkohola med delom, neporavičeno izostajanje z dela in druge kršitve, ki jih določa samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih.

57. člen

Delavec, ki povzroči pri delu v zvezi z delom name-noma ali iz hude malomarnosti TO škodo, jo mora povrniti.

Podrobneje ureja materialno in disciplinsko odgovornost posebni samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih.

XIV. OBVEŠČANJE DELAVCEV

58. člen

Delavci morajo biti redno, resnično in popolno obveščeni o celotnem poslovanju temeljne organizacije, njenem materialno-finančnem stanju, pridobivanju in delitvi dohodka, kar se dosega zlasti:

— z objavljanjem rezultatov ob periodičnih in zaključnem računu, ki jih delavci sprejemajo z osebnim izjavljanjem,

— z ocenjevanjem kazalcev o dohodku na delavca, dohodku v primerjavi s povprečno porabljenimi sredstvi, čisti dohodek, akumulacija v primerjavi s povprečno porabljenimi sredstvi, osebni dohodek in sredstva skupne porabe na delavca, kar vse je treba objaviti v zvezi s sprejemanjem periodičnih in zaključnih računov ter v rokih, ki jih predpisujejo posebni predpisi. V prejšnjem stavku navedene podatke je treba objaviti, kadar poteka poprejšnja obravnava o pripravi in sklepanju sporazumov o osnovah planov, družbenih dogovorih o cenah, pridobivanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka TO, sklepanju in ukrepih za uresničevanje planov in drugih aktov s tega področja,

— z obveščanjem o končni delitvi osebnih dohodkov, kar mora vsebovati: znesek, ki je bil združen iz delavčevega osebnega dohodka za zadovoljevanje skupnih potreb, izkazan po namenu; znesek, izločen za splošne družbene potrebe; znesek za skupno porabo iz čistega dohodka TO, obračunan na delavca in znesek čistega osebnega dohodka.

59. člen

Ob zaključku večjih investicij, je treba podati poročilo o realizaciji investicijskega programa.

60. člen

Posebej je treba izkazovati podatke o doseženih rezultatih na podlagi združevanja dela in sredstev in sicer redno ob periodičnih in zaključnem računu.

61. člen

Podatki, ki izkazujejo dohodek, se morajo objavljati glede na:

— rezultate tekočega obdobja v primerjavi s planskimi predvidevanji in enakim obdobjem prejšnjega leta,

— primerjava rezultatov, glede na dosežene rezultate z organizacijami združenega dela, s katerimi obstaja združevanje dela in sredstev,

— primerjava z rezultati, doseženimi v isti ali sorodni dejavnosti v republiki in s tistimi organizacijami združenega dela, s katerimi delavci TO združujejo delo in sredstva,

— primerjava z rezultati, doseženimi v družbenopolitični skupnosti.

Rezultati se navajajo v absolutnih številkah in po indeksnem sistemu, s tem, da se jemlje planirani rezultat kot indeks 100.

62. člen

Obvestila o delu organov in noselcev pooblastil morajo biti v obliki izvlečka iz zapisnika seje objavljene v roku 7 dni, če se nanašajo na sklepe in stališča, ki so pomembni za samoupravno delavsko kontrolo, sicer pa v roku 10 dni. Obvestila o tem se objavijo na oglasnih deskah, vročajo pa se tudi delegatom dela delovnega procesa in predsednikom zborov delavcev oziroma samoupravnih delovnih skupin.

Vsa obvestila in poročila o doseženih rezultatih se tudi posebej vročajo sindikalni organizaciji in organom samoupravne delavske kontrole.

63. člen

Informiranje delavcev poteka zlasti na sestankih samoupravnih delovnih skupin, zborih delavcev in ob zavzemanju stališč, smernic in mnenj za delo delegatov ter takrat, ko delegati poročajo delavcem.

V prejšnjih členih obravnavani kazalci o izkazovanju dohodka in obvestila o delu organov in nosilcev pooblastil se objavljajo tudi:

- na oglasnih deskah,
- v internem informativnem glasilu Naše delo in Informacije,
- z graficiranim prikazovanjem,
- v pomembnejših zadevah tudi z vročanjem obvestil delavcem (samoupravni splošni akti, obračun osebnega dohodka itd.).

64. člen

Za zbiranje, urejanje in posredovanje obvestil je v TO odgovoren poslovodni organ. V samoupravnem sporazumu o združitvi TO v delovno organizacijo se lahko TO dogovorijo, da del teh nalog opravljajo skupaj in za njihovo izvajanje pooblastijo oziroma zadolžijo ustrezno službo skupnih služb.

Odgovornemu delavcu za zbiranje, merjenje ter posredovanje gradiva so dolžni predsedniki organov, poslovodni organ ter delavci s posebnimi pooblastili dajati potrebno gradivo, skladno z določbami tega sporazuma, statuta ter drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

65. člen

Delavci, ki so po določbah tega sporazuma dolžni skrbeti za obveščanje in dajati predpisana oziroma potrebna obvestila oz. gradiva, storijo hujšo kršitev delovne dolžnosti, če prekršijo določbe o rokih, zavestno dajejo napačne podatke ali zamolčijo take, ki utegnejo vplivati na odločitve.

Če je imela neresnična ali nepopolna informacija za posledico sprejete odločitve s škodljivo posledico, ali škodljiva posledica zaradi zamolčanja ni bila preprečena, je odgovorni delavec tudi materialno odgovoren.

66. člen

Določbe tega sporazuma o obveščanju delavcev se smiselno uporabljajo tudi za poprejšnjo obravnavo v primerih, ko je ta po določbah zakona o združenem delu, tega sporazuma in statuta obvezna.

XV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

67. člen

Vsak delavec, ki želi nadaljevati z delom v TO, mora podpisati izjavo, za katero se svobodno odloča, da sprejema ta sporazum. Delavcu, ki ne podpiše take izjave v roku 7 dni po javnem pozivu za podpisovanje izjav, oziroma delavcu, ki je odsoten iz TO, v roku 7 dni od dneva vrnitve na delo v TO, preneha delovno razmerje v TO.

68. člen

Ta samoupravni sporazum začne veljati osmi dan po objavi na oglasni deski v TO.

69. člen

Statut TO mora biti sprejet najkasneje v roku 3 mesecev.

Vrhnika, dne 24. novembra 1977

OPOMBA: Sporazum je pisan za vse temeljne organizacije in skupne službe. Zaradi tega so v sporazumu posebej označene določbe, ki veljajo le za posamezno temeljno organizacijo oziroma skupne službe. Za skupne službe pa ne veljajo določbe 9., 12., 17. in 38. člena tega sporazuma.

Na podlagi 337. in 463. člena zakona o združenem delu in 3. člena samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo (delovno skupnost skupnih služb) so delavci temeljne organizacije:

- Primarna predelava,
- Tovarna vrat,
- Servisi-energetika,
- Skupne službe

na referendumu dne 24. 11. 1977 sprejeli naslednji

Statutarni sklep

1. člen

Za zagotovitev nemotenega poslovanja temeljne organizacije (skupnih služb) in izvrševanje samoupravnih pravic in odgovornosti, delavci do sprejema statuta temeljne organizacije (skupnih služb) s tem statutarnim sklepom določajo organizacijo zborov delavcev, sestav delavskega sveta ter njegovih izvršilnih organov in sestav odbora samoupravne delavske kontrole.

2. člen

Skladno z zahtevami tehnološkega procesa, načelo učinkovitosti in ekonomičnosti poslovanja ter ključnim delovnim procesom v temeljni organizaciji je delo organizirano v okviru delovnega procesa v delovnih enotah in delovnih skupinah.

Temeljno organizacijo Primarna predelava Verd sestavljajo:

1. Delovna enota Verd, ki jo sestavlja žagalnica s skladiščem, decimirnica s sušilnicami, tehnična služba in priprava dela,

2. Delovna enota Borovnica, ki jo sestavlja žagalnica s skladiščem, decimirnica s sušilnicami, tehnična služba in priprava dela.

Temeljno organizacijo Tovarna vrat Borovnica sestavljajo:

1. Delovna enota Borovnica, ki jo sestavlja vratarina z grobo in strojno obdelavo, barvnarna in delavniška montaža, terenska montaža Ljubljana, terenska montaža Beograd, tehnična služba in priprava dela,

2. Delovna enota Verd, ki jo sestavlja vratarina s pripravo dela.

Temeljno organizacijo Tovarno stolov Verd sestavljajo:

1. Delovna enota Verd, ki jo sestavlja strojna delavnica, površinska obdelava, montaža in skladiščenje, proizvodnja sedežev,

2. Delovna enota Borovnica, ki jo sestavlja strojna delavnica, površinska obdelava, montaža in skladiščenje, tehnična služba in priprava dela.

Temeljno organizacijo Servisi — energetika sestavljajo:

1. Delovna enota Borovnica, ki jo sestavlja remonta-mehanična delavnica, elektro-delavnica, brusilnica, režijska skupina, energetika, tehnična služba in priprava dela,

2. Delovna enota Verd, ki jo sestavlja mehanična delavnica, elektro-delavnica, brusilnica, energetika, tehnična služba in priprava dela.

Delovno skupnost skupnih služb sestavljajo:

1. Sektor za ekonomiko in organizacijo,
2. Finančno-računovodski sektor,
3. Komerčni sektor,
4. Splošno-kadrovski sektor.

Glede na organizacijo temeljne organizacije (skupnih služb) in glede na izmensko delo, odločajo delavci o samoupravnih pravicah in dolžnostih ter odgovornostih, o katerih odloča zbor delavcev, na svojih zbori v sledečih delih delovnega procesa:

Primarna predelava:

1. Delovna enota Verd,
2. Delovna enota Borovnica.

Tovarna vrat:

1. Delovna enota Borovnica.
2. Delovna enota Verd.

Tovarna stolov:

1. Delovna enota Verd,
2. Delovna enota Borovnica.

Servisi — energetika:

1. Delovna enota Borovnica,
2. Delovna enota Verd.

Skupne službe:

1. Delavci skupnih služb, ki delajo na sedežu temeljnih organizacij Primarna predelava Verd in Tovarna stolov Verd,

2. Delavci skupnih služb, ki delajo na sedežu temeljnih organizacij Tovarna vrat Borovnica in Servisi-energetika Borovnica,

3. Delavci skupnih služb, ki delajo na sedežu delovne organizacije.

Delavci odločajo v navedenih delih delovnega procesa po delovnih izmenah. Sklep, o katerem so se izjavili delavci po navedenih delih delovnega procesa, je sprejet, če je bila zanj večina vseh delavcev v temeljni organizaciji. Izid glasovanja za celotno temeljno organizacijo ugotavlja in razglašča delavski svet.

3. člen

Delavci izvolijo delegate v delavski svet temeljne organizacije (skupnih služb) iz naslednjih delov delovnega procesa:

Primarna predelava:

1. Delovne enote Verd s tehnično službo in pripravo dela — 5 delegatov,
2. Delovne enote Borovnica — 4 delegate.

Tovarna vrat:

1. Delovne enote Borovnica s tehnično službo in pripravo dela — 9 delegatov,
2. Delovne enote Verd — 2 delegata.

Tovarna stolov:

1. Delovne enote Verd s tehnično službo in pripravo dela — 10 delegatov,
2. Delovne enote Borovnica — 5 delegatov.

Servisi — energetika:

1. Delovne enote Borovnica s tehnično službo in pripravo dela — 5 delegatov,
2. Delovne enote Verd — 4 delegati.

Skupne službe:

1. Sektor za ekonomiko in organizacijo — 1 delegat,
2. Finančno-računovodski sektor — 2 delegata,
3. Komerčni sektor — 3 delegate,
4. Splošno-kadrovski sektor — 3 delegate.

Delavski svet temeljne organizacije (skupnih služb) ima naslednje pristojnosti:

1. Določi predlog statuta temeljne organizacije (skupnih služb) in predloge samoupravnih splošnih aktov, ki jih sprejemajo delavci,

2. Sprejema druge samoupravne splošne akte, ki urejajo razmerja v delovni organizaciji in temeljni organizaciji (skupnih službah), če jih ne sprejemajo delavci z osebnim izjavljanjem,

3. Določa predlog smernic za izdelavo planov,

4. Določa predlog elementov za sklenitev samoupravnih sporazumov o osnovah planov,

5. Določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,

6. Sprejema plane in spremlja njihovo izvajanje ter v mejah tega odloča o potrebnih ukrepih,

7. Odloča o nabavi in prodaji osnovnih sredstev ter o oddaji oz. prevzemu v zakup osnovnih sredstev,

8. Odloča o odpisih sredstev,

9. Odloča o najetju kreditov,

10. Obravnava primanjkljaje in presežke ter sumljive in neizterljive terjatve ter odloča o rešitvi teh vprašanj,

11. Odloča na predlog individualnega poslovnega organa o organizacijskih in tehničnih vprašanjih v zvezi s poslovanjem in izkoriščanjem delovnih sredstev, da bi dosegli večjo produktivnost in zmanjšali stroške poslovanja,

12. Določa periodični obračun in zaključni račun,

13. Imenuje in razrešuje individualni poslovni organ in člane izvršilnih organov,

14. Odloča o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja delavcev.

15. Obravnava poročilo o delu individualnega poslovnega organa in o delu delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi in ugotavlja ali so izpolnili postvljene naloge,

16. Daje smernice in navodila poslovnemu organu in kontrolira njegovo delo,

17. Dovoljuje uvedbo podaljšanega dela,

18. Odloča o zavarovanju družbenih sredstev,

19. Skrbi za obveščanje delavcev,

20. Določa program ukrepov, ki izvirajo iz programa splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter skrbi za njihovo izvajanje,

21. Razpisuje volitve in odpoklic članov delavskega sveta,

22. Obravnava in ukrepa v zvezi z varstvom pri delu,

23. Odloča o drugih vprašanjih, ki jih določa zakon in samoupravni splošni akti.

4. člen

Delavski svet temeljne organizacije izvoli naslednje izvršilne organe:

- odbor za gospodarstvo,
- odbor za kadre in družbeni standard,
- odbor za spolne zadeve,
- odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Odbori iz prejšnjega odstavka tega člena imajo po 7 članov. Odbori opravljajo izvršilne zadeve na področjih, ki jih za posamezne odbore delavskega sveta Liko določa samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo in se določbe tega sporazuma o izvolitvi izvršilnih organov primerno uporabljajo tudi za volitve izvršilnih organov temeljne organizacije (skupnih služb).

5. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole temeljne organizacije (skupnih služb) ima 7 članov. Za izvolitev odbora se primerno uporabljajo določbe zakona in samoupravnih splošnih aktov, ki se nanašajo na volitve delegatov v delavski svet temeljne organizacije.

6. člen

Naloge, pristojnosti, odgovornosti in pooblastila, ki jih ima po zakonu in samoupravnih splošnih aktih poslovodni organ temeljne organizacije, opravlja vodja temeljne organizacije.

7. člen

Ta sklep prične veljati osmi (8) dan po razglasitvi na oglasnih deskah v temeljni organizaciji (skupnih službah). Ta sklep preneha veljati z dnem uveljavitve statuta temeljne organizacije (skupnih služb).

Vrhnika, 24. 11. 1977.

ali oceno individualno ali skupinsko, če individualno ni možno.

Pravilnik o delovnih normativih ureja način nagrajevanja dela po delovnem učinku, kakor tudi vse odnose, ki izhajajo iz tega načina nagrajevanja.

B. KAKOVOST OPRAVLJENEGA DELA

Nagrajevanje po kakovosti opravljenega dela doslej ni bil sestavni del nagrajevanja po delovnem učinku. Upoštevala se je le normalna kakovost, ki je zahtevana pri opravljanju dela. Ni pa vplivala na delavčev osebni dohodek. Toda kakovost mora postati sestavni del nagrajevanja in jo je treba meriti oziroma ocenjevati. Na osebni dohodek mora delovati stimulativno in destimulativno, tako, da vpliva tudi na dosežen procent presega norme oziroma količine dela. Ob večji kvaliteti dela kot je normalna se poveča tudi osebni dohodek delavca oziroma zmanjša če zahtevana kvaliteta ni dosežena. Pri kvaliteti je zlasti treba upoštevati doseganje normativov kvalitete, izmeta, strokovnost in ustreznost predlaganih rešitev, pogostost napak ipd.

C. GOSPODARNOST PORABE PROIZVODNIH FAKTORJEV

Gospodarnosti porabe proizvodnih faktorjev v veliki meri vpliva na stroške in s tem na dohodek od katerega je odvisna višina osebnih dohodkov. Z zmanjševanjem stroškov na enoto prihodka se povečuje dohodek in s tem tudi udeležba delavca v delitvi čistega dohodka. Obratno je pri povečanju stroškov.

Pri gospodarnosti porabe proizvodnih faktorjev je treba upoštevati: izkoriščanje porabe materialov, energije in pomožnih materialov, izkoriščanje delovnih priprav, izkoriščanje delovnega časa, obračanje zalog surovin in materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih proizvodov, produktivnost, porabljena sredstva v celotnem prihodku ipd.

Za posamezna dela oziroma skupine del (delavcev) je treba določiti tista merila, s katerimi določeni delavec oziroma skupina delavcev vpliva na gospodarnost in s tem tudi na večanje dohodka iz katerega pridobiva sredstva za osebne dohodke.

III. PRISPEVEK Z RACIONALIZACIJO IN INOVACIJO

Ugotoviti in meriti je treba tudi delavčev delovni prispevek k povečanju dohodka na podlagi inovacije, racionalizacije ali druge ustvarjalnosti pri delu.

Nagrajevanje inovacij in racionalizacij ureja pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Pri ugotavljanju prispevka od katerega je odvisna nagrada je treba upoštevati: izvirnost predloga,

doseženi prihranki oziroma korist pri uporabi predloga, trajanje uporabnosti predloga. Poleg tega je treba upoštevati tudi stopnjo delovne dolžnosti predlagatelja, pripravljenost za uvajanje novih predlogov v proizvodnjo, iskanje in uvajanje že znanih novosti od zunaj.

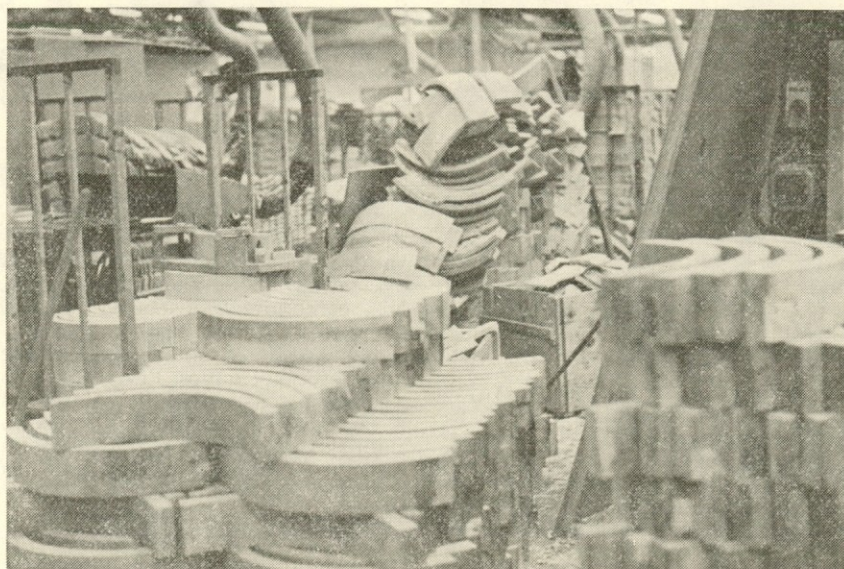
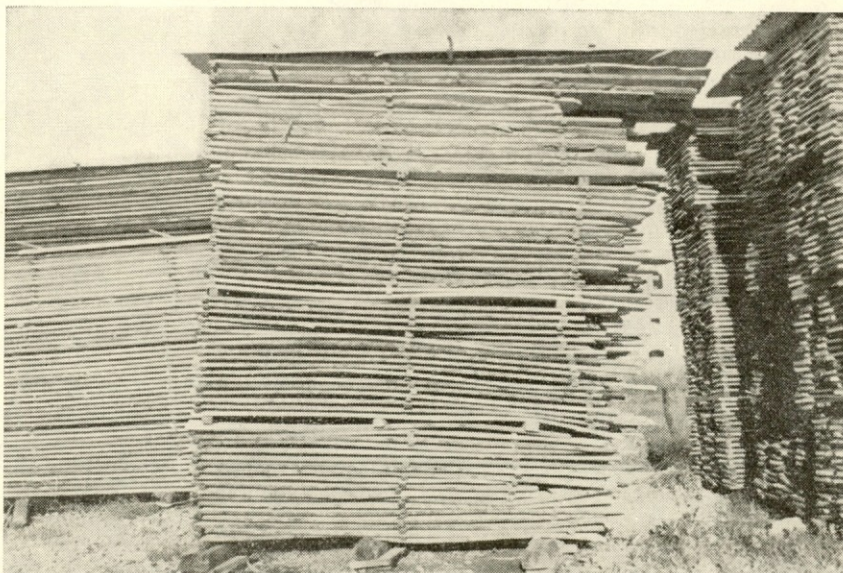
Ovrednotiti oziroma nagraditi je treba tudi tiste koristne predloge, za katere bi bilo prezamudno in predrago izračunavati prihranke in koristnost, so pa nedvomno koristni, saj olajšujejo delo ipd.

IV. MINULO DELO

Pravico na ustrezen osebni dohodek imajo delavci tudi na podlagi svojega delovnega prispevka pri gospodarjenju s sredstvi vloženih v razširjeno reprodukcijo.

Z vlaganjem v razširjeno reprodukcijo se večja materialna osnova za doseganje večjega dohodka in s tem tudi večje mase za delitev sredstev za osebne dohodke. Ustvarjena sredstva z upravljanjem bi razporejali na posamezne delavce glede na osnove po katerih bodo delavci pridobivali osebne dohodke iz živega dela in glede na njegovo delovno dobo.

Zaradi prevelikih obveznosti iz akumulacije za vračilo kreditov verjetno v naslednjih dveh letih sredstva iz upravljanja ne bodo dosegla višine sredstev, ki so namenjena za delitev po delovni dobi. Da bi premostili to obdobje, bo treba iz sredstev za osebne dohodke za živo delo izdajavati maso za minulo delo do sedanje višine mase OD, ki je namenjen za delovno dobo. S. J.

Še marsikaj bo treba spremeniti! Z boljšo organiziranostjo, kvaliteto dela gospodarnostjo porabe materialov in delovnih sredstev bomo dosegli tudi večji dohodek

Kakšno pohištvo načrtujemo v bodoče

Naš položaj v prodaji izdelkov stolarn je glede na splošno stanje ter situacijo na tržiščih, kjer prodajamo, oziroma največ nastopamo, kar soliden. Imamo bogat program stolov, trdne vezi s solidnimi kupci in čeprav smo bili letos v drugem polletju med redkimi, katerim je uspelo zvišati cene, je bil dotok naročil kar zadovoljiv in tudi na bližnjo prihodnost lahko gledamo z zmernim optimizmom. Vse to nikakor ni prišlo samo po sebi, prav tako ni posledica neke konjunktne, ampak predvsem zaradi trdega dela v preteklosti. Pri tem mislim na razumevanje in vloženi trud mnogih pri izdelavi novih vzorcev, na izredne težave pri vpeljevanju novih artiklov v proizvodnjo, pri raziskovanju novih finiŝev itd.

Marsikdo je mnenja, da smo pri novih artiklih pretiravali, da bi lahko imeli oŝji program, manj finiŝev in podobno. Takšna trditev tudi drŝi. Toda prepričani smo, da LIKO takšnega slovesa, kot ga ima sedaj nebi imel in, da bi po vsej verjetno-

gotoviti v bodoče. Ŝe vrsto let se zavedamo, da bi morali program naših kolonialnih stolov razširiti oziroma dopolniti. Dosti je bilo tudi ŝe storjenega (proizvodnja miz, stoli izven kolonialnega programa), ne moremo pa reči, da so bili ti doseŝki dolgoročnega značaja. Prav v tem smislu je manjkalo potrebne pobude.

Letos je bila poleti med ostalimi formirana tudi komisija za razvoj pohiŝtva, ki je začrtala bodočo smer razvoja na sledečih programih:

1. mize:
 - a) furnirana ploŝča
 - b) masivna ploŝča
2. moderni stoli
3. sedeŝne garniture

Proizvodnja miz je bila vedno naš cilj, saj je to del pohiŝtva, ki s stoli predstavlja zaokroŝeno celoto. Predvidena je proizvodnja miz v dveh izvedbah: s furnirano ploŝčo (Borovnica) ter masivne (Verd). Vzorci miz s furnirano ploŝčo so bili ŝe izdelani in tudi razstavljeni. Interes obstaja, vendar je poglobitveni problem robno furniranje, ker nimamo potrebnega stroja. Predvideva se, da bo ta pomanjkljivost kmalu reŝena in nam tako omogočila nadaljne korake na tem področju.

Masivne mizne ploŝče so v dveh izvedbah, pomembnejŝa je izvedba »bucher block«, pri kateri so krajŝi bukovi elementi obdelani z vseh strani, zlepljeni v mizno ploŝčo debeline 40 mm. Druga izvedba je površina iz lamelnega parketa zlepljena na iverko na spodnji strani z vezano ploŝčo ter z masivnim bukovim robnim nalimkom. Takŝnih miz smo videli precej v ZDA in to predvsem v trgovinah, kjer prodajajo modernejŝe pohiŝtvo. Tako se je porodila ŝelja, da bi preučili vse moŝnosti za izdelavo takŝnih miz doma, ker je ta artikel potencialno zanimiv za različna tržiŝča. Vemo pa, da zaenkrat v Jugoslaviji ŝe ni proizvajalca teh miz ter da se v ZDA oskrbujejo iz domače proizvodnje. Ni potrebno ŝe posebej omenjati, kaj pomeni takŝen artikel perspektivno, ko bo problem surovin ŝe bolj pereč kot danes. Prve vzorce so v kratkem času izdelali v Verdu in v začetku oktobra smo jih poslali avionsko v ZDA. Komaj dva tedna zatem smo ŝe prejeli naročilo za prvo serijo 300 kom miznih ploŝč. To je res uspeh in potrjuje tudi pravilnost naŝe usmeritve, toda obenem nam nalaga ogromno odgovornost, kako izpeljati tovrstno proizvodnjo, saj je to resnično novost v naŝem programu. Nujno je takojŝnje ukrepanje v cilju čimhitrejše re-

alizacije tovrstne proizvodnje, kajti samo na ta način si bomo osvojili prednost na tržiŝču, za katero smo prepričani, da je dosegljiva.

Pred dvema letoma smo si zastavili nalogo, da razširimo naŝ asortiman stolov in smo pričeli v Borovnici razvijati takoiimenovane »moderne stole«. Letos smo tudi uvedli nove modele, omeniti pa velja predvsem gugalnik No. 880 in stol No. 1050, katera sta izdelana po designu arhitekta F. Berliča. Prvi kontejner gugalnikov smo ŝe odpremili. Gugalnik predstavlja zelo dovrŝen in obenem enostaven kos pohiŝtva, ŝe posebno pa se odlikuje zaradi svoje polmontaŝne konstrukcije. Vsled tega ga bomo tudi razstavili na sejmu pohiŝtva v Beogradu, kamor smo ga tudi prijaviili za nagrado, ki jo dodeljuje BEOGRADSKI SAJAM. Ovira za nadaljno razŝiritev modernega programa je predvsem pomanjkanje strojev v borovniŝki mizarni, ter ŝe nezadostno proučena tehnologija za čimuspeŝnejŝo izdelavo modernih stolov. Nadalnja ŝiritev tega programa nam bo omogočila prodor na nova tržiŝča, ter ŝe trdnejŝi nastop na ŝe obstoječih trgih. Tudi v ZDA smo opazili, da prodaja modernega pohiŝtva, oziroma takoiimenovanega »Life style« zelo naraŝča.

Tudi pri kolonialnih stolih moramo ŝe nadalje iskati nove in zahtevnejŝe artikle ter obenem opuŝtati zastarele oziroma nerentabilne. Večjo pozornost moramo posvetiti tudi lastnemu designu. Omeniti velja, da je bilo letos izdelanih nekaj vzorcev na Verdu, med njimi tip 43.

Za sedeŝne garniture je predvideno, naj bi bile izdelane v kombinaciji les — usnje in je potrebno čimprej zbrati vse potrebne informacije. Kar je lesenega bi izdelovali sami, dočim bi za tapcirani del poiskali kooperanta.

Naŝ cilj je v doglednem času si priboriti prostor tudi na evropskem in domačem trgu kot proizvajalci pohiŝtva in da ŝe v bodoče ostane mo med najboljšimi v proizvodnji kolonialnih in ostalih stolov.

O vsem navedenem je na svoji zadnji seji razpravljaj tudi Odbor za proizvodnjo in razvoj ter sprejel sklep, da se čimprej formirajo teami, ki bodo izdelali tehnologijo in predvideli stroje in naprave, ter proizvodne prostore za nove programe. Seveda pa samo nekaj ljudi, ki bodo intenzivno delali na teh programih, ne bo dovolj. Potrebno je, da se vsi skupaj zavedamo, da je iskanje in razvijanje novega ter boljšega naša nujna in dolŝnost, ter da si je na ta način moŝno zagotoviti uspehe tudi v bodoče.

P. O.

Gugalnik NO. 880

sti veljal za povprečnega proizvajalca kolonialnih stolov, ne pa za enega najboljših v Jugoslaviji, kar zaenkrat ŝe vedno predstavljamo. Ni naključje, da smo recimo letos avgusta v Chicagu pri treh različnih zelo znanih veleblagovnicah povsod našli vsaj po eno garnituro naših stolov. Podobno je tudi po drugih večjih mestih v ZDA.

Ni moj namen opisovati dosedanje rezultate, namreč kako si jih za-

Naš portret

Tokrat vam predstavljamo našega starega znanca GARAFO LJ Cirila, vodjo oddelka za proizvodnjo vhodnih in garažnih vrat v TOZD Verd.

Tov. Ciril, bi nam povedal najprvo nekoliko življenjske poti preden si se zaposlil v našem podjetju?

Otroštvo mi je minilo v Ligojni v tistih črnih vojnih letih, ko je gorela tudi Ligojna. Tudi osnovno šolanje nosi pečat vojne. Torej na tista leta nimam prijetnih spominov. Pred 25 leti sem končal poklicno šolo in postal mizar, čeprav sem si vedno želel postati gradbenik. Želje pa še zlasti v neprijazni mladosti niso bile vedno uresničljive. Za mano sta postala mizarja še oba brata. Kot mizar sem se zaposlil v Obrtnem podjetju Vrhnika za stavbeno in pohištveno mizarstvo. V teh letih mizarjenja sem si prihranil nekaj denarja pa tudi starši so imeli razumevanje in odločil sem se za nadaljevanje šolanja na TSS. Štipendija mi ni bila namenjena. Ob počitnicah sem delal in si hranil za šolanje.

Tvoje prvo delovno mesto v takratni organizaciji poslovanja?

Po končani šoli sem se zaposlil kot tehnolog v Parketarni — LIP Verd, kot se je takrat imenovala

delovna organizacija. Bila je majhna s 180 zaposlenimi. Opravljal sem raznovrstna dela. Ukvarjal sem se z normiranjem, tehnologijo materialov, in raznimi drugimi deli. V tem času sem tudi zbolel in bil skoraj leto dni odsoten zaradi zdravljenja.

LIP Verd in LIKO Borovnica sta se združili v LIKO Vrhnika. Delovna organizacija se je širila, delo se je specializiralo, prihajali so vedno novi strokovnjaki. Danes ustvarja v TOZD Verd že 450 delavcev.

Kako se počutiš na sedanjem delovnem mestu in kakšni so problemi, pa tudi uspehi?

Trenutno vodim DE vratarno, kjer izdelujemo vhodna in garažna vrata. Prizadevamo si doseči proizvodnjo, načrtovano v letnem programu. Možnosti proizvodnje bi bile lahko večje, če bi bili opremljeni s sodobnejšimi stroji. Čas jih prehiteva, a čakamo na vrstni red, ki bomo po srednjeročnem programu prišli na vrsto za rekonstrukcijo oddelka. Vse izdelke sproti prodamo, največ na domače tržišču, vključujemo pa se tudi v izvoz. Povečanje proizvodnje brez investiranja ni možno.

Kaj meniš o pripravah za uresničitev novega zakona o združenem delu?

Priprave za uresničevanje zakona o združenem delu potekajo že dolgo. Celotno organizacijo prilagajamo zakonu resnično, ne samo v aktih. Tako nastajajo nove TOZD, ki se oblikujejo po vrstah dejavnosti, ne glede na lokacijo. Ko se bodo delavci na referendumu 24. novembra zanje odločili, v kar ne dvomim, saj za to ni ovir, saj se bodo hkrati odločali za boljšo organiziranost in boljše dohodkovne odnose, ki jo daje organiziranost v TOZD žaga, stolarna, vratarna, pomožna dejavnost in skupne službe.

Priprave na novo organiziranost malo kasnije, kar pa je spričo aktivnega iskanja najboljših oblik organiziranja razumljivo.

Ali po tvojem mnenju družbeno politične organizacije dovolj aktivno sodelujejo za uspešen prehod na novo organiziranost podjetja?

V priprave so vključene vse politične organizacije, saj so izvedle razpravo o uresničevanju zakona o

združenem delu, spremljajo vse vrste aktivnosti in jih usmerjajo. Pričakujem, da bo sindikat prav v zadnji fazi priprav na referendum še temeljiteje osveščal delavce o pomembnosti nove organiziranosti delovne organizacije, ter jim razjasnil sleherni dvom v boljše in pravičnejše proizvodne odnose v DO.

Sedaj je veliko govora o dohodkovnih odnosih in po novem bi morala biti pravičnejša delitev, kaj meniš o tem?

Z novo organiziranostjo se bodo uredili tudi dohodkovni odnosi, ki so včasih rahljali medsebojne odnose. Pregovor: »Čisti računi, dobri prijatelji«, je še vedno v veljavi. Med TOZD v organizaciji združene dela po mojem ne bo težko urediti dohodkovnih odnosov. Težje delo nas čaka pri uresničevanju dohodkovnih odnosov z dobavitelji surovin in repromateriala ter trgovino, ki prodaja naše izdelke. Vendar mislim, da bi se odnosi z dobro voljo in zavzetostjo tudi na teh področjih lahko pravično uredijo. Ne smemo pa biti nestrpni in pričakovati, da bo vse steklo že takoj, ko bodo sprejeti samoupravni sporazumi.

Pri razporejanju dohodka v delovni organizaciji pa bomo morali globlje spoznavati potrebe in programe tistih dejavnosti, ki jih financiramo iz dohodka ali osebnega dohodka, ter vplivati na racionalno porabo.

Nagrajevanje po delu, ki vsebuje elemente tudi za obseg in kakovost izkoriščanja delovnih sredstev in materialov bo zanesljivo vplivalo na večji dohodek in s tem tudi na osebni dohodek delavcev, kar je tudi naš cilj.

Tvoje želje za prihodnost?

Želim, da bi se z novimi odnosi v delovni organizaciji rodili dobri humani odnosi tudi med ljudmi, ki bi zagotavljali večjo uspešnost in ustvarjalnost nas vseh.

K. S.

Člane delovne skupnosti vabimo k sodelovanju in sicer s članki ali raznimi vprašanji na katere želijo, da prejmejo določene odgovore.

UREDNIŠKI ODBOR: NAŠE DELO, glasilo delovne skupnosti Lesnoindustrijski kombinat »LIKO« Vrhnika, ureja uredniški odbor: Jakob Susman (odgovorni urednik), Miroslav Hanžel, Stane Knapčič, inž. Franc Lenaršič, Cvetka Mazi, Franjo Modričan, Janez Nagode, Rado Ogrin, Matija Pečkaj, Alojz Sajovec, Slobodan Kitič, Stane Urh — Naslov uredništva: Lesnoindustrijski kombinat »LIKO« Vrhnika, Cankarjev trg 4, Vrhnika — Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani

SESTAVIL SUSMAN JAKOB	FORMI- RANJE	MLEČNI IZDELEK	POZIV				PREB. KRAJA	HAPOVE- DOVATI	DVOJICA	ENO- LETNA RASTLINA
UDOR							SKLA- DOVNICE			
MORSKA ZIVAL							ZDRAV. RASTL.			
TRENU- TEK							TOVARNA V CELJU			
AMPER		LJUDSKA REPubL. OS					KRATICA ZA JUNIOR KRAJ OB SAVI		LITER CEZIJ	
MEDMET			ŠPANILJA ILJUŠIN			PRIPIS				
OSIPA- VANJE				RIMSKA 500 OSEBNI ZAJMEK		PENEČ				
PROSTOR- NINA						ZORA RIMSKI VARUH JGNIŠKA			DUŠIK GOLMAN	
RIMSKA 4			SORODNIK GOVEDA TENIŠKI KLUB			NORTH	Ž. IME PRIPAD. BORILN. ŠPORTA			
NASLOV				ŽENSKO IME		IVAN KOS GRŠKI LETALEC		REPUBL- CENTER		
1, 1,				TISTA KI TARE RADIJ				ENAKI ČRKI VZDIH		
VALJEVO			HRIB NAD BARJEM SLOVES			MERA ZA ZLAŽO				TOPIL- NICA
PRVINA SELEN										
VRSTA STOLA IZDELEK "LIKO"	REKA V JUŽ-AMER			NARODNA BANKA		AVSTRIJA DEL KIHA	DRAG KAMEN 1			
CIMA			PROGE	ODLOK					RADIJ 3. in 7. ČRKA	
OVOJ				VIŠEK ŠTEVILO					LIRA	
PLAZ					GRŠKI BOG VETROV	VRSTA ČOLNA REZILO			ITALIJA KRAJ V GRČIJI	
UPOŠTE- VANJE				ODMEV		ŠAMPION KOPNO V MORJU		PLURAL EAST		
dd				SAMOST. PEVSKI NASTOP			SNOV V ČAJU Ž. IME			
STARI VEZNIK (IN)			ENAKI ČRKI	IZBRANCI SLOVEN. NAROD			IVAN CANKAR	RIJEKA NIKELJ		
TONA										
						ZAČETNIK				
VOZNIK TAKIJA PREBIV. STARE ITALIJE						DIŠEČE DREVO S TRNI				